

Vključevanje mladih, ocena učinkov na mlade in pregled ukrepov z vidika mladih

Primerjalni pregled

Youth

Ta dokument je objavila Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA, platforme, študije in analize).

To publikacijo navajajte:

Evropska Komisija/ EACEA / Youth Wiki, 2025. Vključevanje mladih, ocena učinkov na mlade in pregled ukrepov z vidika mladih. Primerjalni pregled. Poročilo spletne platforme Youth Wiki. Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije.

Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA)

Platforme, študije in analize
Boulevard Simon Bolivar 34 (Unit A6)
1049 Bruselj
BELGIJA

Elektronska pošta: EACEA-YOUTH-WIKI-NATIONAL-CORRESPONDENTS@ec.europa.eu

Spletna stran: national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki

Besedilo je bilo dokončano junija 2025.

Razmnoževanje je dovoljeno ob navedbi vira.

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2025

© Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo, 2025

Politika ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije se izvaja s Sklepom Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39). Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena pod licenco Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.Org/licenses/by/4.0>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena pod pogojem, da se ustrezno navede avtorstvo in označijo morebitne spremembe.

Za drugo uporabo ali razmnoževanje elementov, ki niso last Evropske unije, je morda treba neposredno zaprositi za dovoljenje ustrezne imetnike pravic.

Slika na naslovnici: © Deagreez, stockadobe.com

PDF oblika

ISBN 978-92-9488-990-4

DOI: 10.2797/0810319

EC-05-23-183-SL-N

Vključevanje mladih, ocena učinkov na mlade in pregled ukrepov z vidika mladih

Primerjalni pregled

Vsebina

Seznam slik	3
Seznam kod držav	3
Predgovor	4
Uvod	5
1. Vključevanje mladih in pregled ukrepov z vidika mladih	7
1.1. Sredstva za pripravo politik EU	7
1.2. Nacionalni instrumenti politike	9
2. Pregled ukrepov z vidika mladih	14
2.1. Nacionalne izkušnje	14
Flamska skupnost v Belgiji	14
Nemčija	15
Francija	17
Avstrija	18
2.2. Primerjalni pregled.....	19
Obseg	20
Metodologija	20
Postopki	20
Rezultati	21
Sklepne ugotovitve	23
Priloga - Pregled značilnosti pregleda ukrepov z vidika mladih	25
Literatura in viri	27

Seznam slik

Slika 1	Stopnja vključevanja mladih med razvojem mladinske politike EU	5
Slika 2	Upoštevanje problematike mladih pri oblikovanju politik, 2023	11
Slika 3	Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na vrsto zakonodaje, 2023	11
Slika 4	Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na fazo oblikovanja politike, 2023	12
Slika 5	Države, v katerih se obravnava problematika mladi, glede na institucijo, ki je začela postopek, 2023	12
Slika 6	Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na postopek, 2023	13
Slika 7	Belgija: JoKER	15
Slika 8	Nemčija: Pregled ukrepov z vidika mladih	16
Slika 9	Francija: Klavzula o učinku na mlade	18
Slika 10	Avstrija: Pregled ukrepov z vidika mladih	19

Seznam kod držav

BE de	Belgija – nemško govoreča skupnost
CY	Ciper
HR	Hrvaška
FI	Finska
IE	Irska
IS	Islandija
LI	Lihtenštajn
LT	Litva
LU	Luksemburg
LV	Latvija
MT	Malta
NO	Norveška
RS	Srbija
SE	Švedska
SI	Slovenija
TR	Turčija

Predgovor

Pregled ukrepov z vidika mladih:

Sredstvo za vključevanje mladih

Mladi predstavljajo prihodnost naše družbe. Prihajajo iz različnih okolij, imajo različne izkušnje in imajo edinstvena stališča. Ponujajo posebno generacijsko perspektivo, ki za katero sem trdno prepričana, da jo je treba vključiti v oblikovanje politike EU in prispevati k njenemu k njenemu oblikovanju zdaj in v prihodnosti.

Vključevanje perspektive mladih - in zagotavljanje upoštevanja njihovih interesov v vseh politikah, zlasti tistih, ki vplivajo na njihovo življenje, zahteva, da se prisluhne njihovim stališčem, potrebam in željam ter se jih vključi v oblikovanje politik. S tem pristopom bodo naše politike bolj vključujoče, tako da bodo koristile celotni družbi.

Evropsko leto mladih 2022 je poudarilo pomen mladih Evropejcev pri oblikovanju evropske prihodnosti. Mladim je zagotovilo priložnosti, da okrepijo svojo udeležbo v demokratičnem življenju z več kot 13.000 dejavnostmi v Evropi in zunaj nje.

Na podlagi uspehov evropskega leta mladih je Evropska komisija v začetku leta napovedala 60 ukrepov za reševanje vprašanj mladih. Ključni ukrep je bila uvedba »pregleda ukrepov z vidika mladih« na ravni EU. Ta pobuda zagotavlja, da se pri oblikovanju politik sistematično upošteva vpliv naših politik na mlade. Z izkoriščanjem celotnega potenciala boljšega pravnega urejanja in vključitvijo posvetovanja z deležniki, pregled ukrepov z vidika mladih postavlja mlade v središče našega oblikovanja politik.

Ta dokument vsebuje pregled praks vključevanja mladih v evropske programe državah, pri čemer se posebej osredotoča na delovanje pregleda ukrepov z vidika mladih v štirih državah članicah EU. Pregled ukrepov z vidika mladih povečuje vidnost in pomembnost vprašanj in potreb mladih na različnih področjih politike v teh državah.

Prepričana sem, da bo to poročilo dragoceno za nosilce odločanja v Evropi pri spodbujanju njihove zavezanosti politikam, ki so pomembne za mlade, in pri razširitvi naše evidenčne zbirke o praksah vključevanja mladih. To je ključnega pomena za zagotovitev postopnega uvajanja teh praks na vseh ravneh odločanja, ki prispeva k temu, da bo zapuščina evropskega leta mladih trajna za mlade Evropejce.

Iliana Ivanova

Evropska komisarka za
inovacije, raziskave, kulturo, izobraževanje in mlade

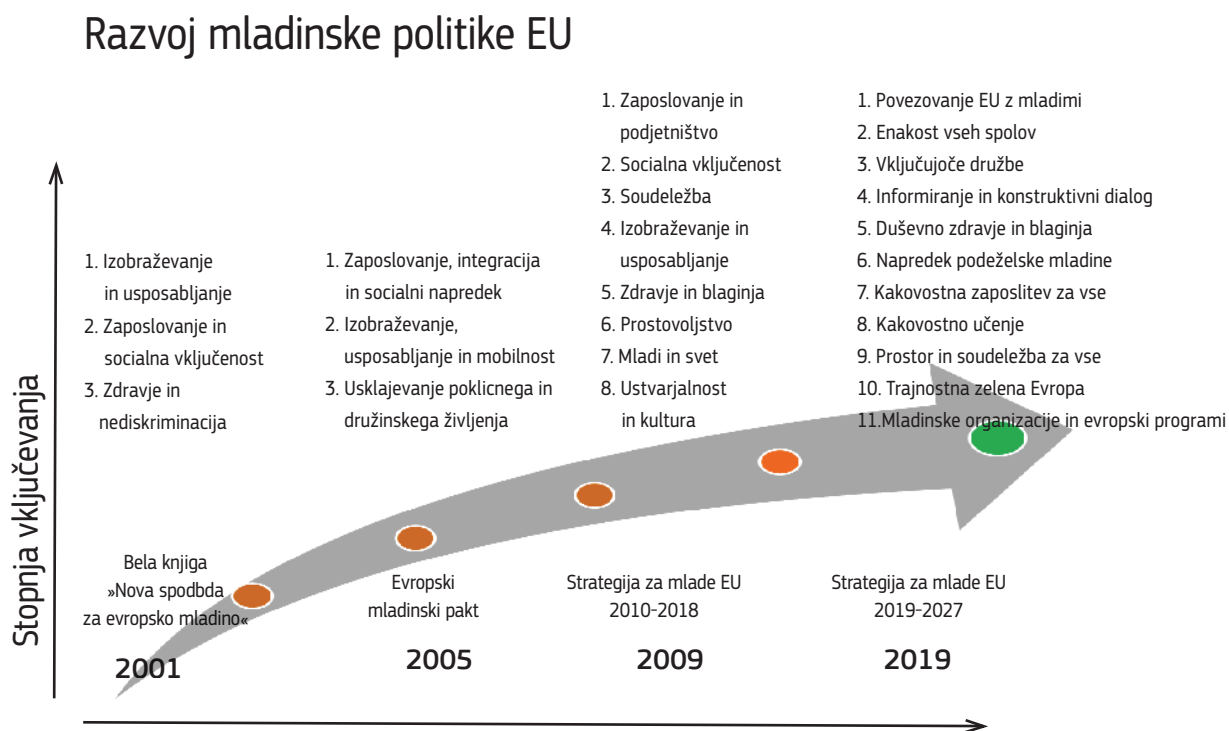
Uvod

Vključevanje mladih vsebuje vključevanje vidika mladih v pripravo, načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje vseh politik in programov, ki zadevajo mlade in nanje vplivajo. Cilj vključevanja mladih je tudi oblikovanje institucionalnih procesov in procesov oblikovanja politik, ki mladim zagotavljajo prostor in priložnosti, da lahko sodelujejo pri odločitvah, ki jih zadevajo.

Na ravni Evropske unije ima vključevanje mladih korenine v Beli knjigi »Nova spodbuda za evropsko mladino« (Evropska komisija, 2001), ki je postavila temelje za evropsko upravljanje na področju mladih. Več kot dve desetletji pozneje, sta vključevanje mladih

in soudeležba mladih temeljni načeli Strategije EU za mlade 2019–2027, ki – ob podpori sredstev kot so dialog EU o mladih in programi EU za mlade (Erasmus+ mladi v akciji in Solidarnostna enota EU) – poudarja, da je »le z vključevanjem mladih kot prednostne naloge med različna področja politike mogoče zagotoviti, da se v predvidenih politikah ali programih upoštevajo posebne potrebe ali učinki za mlade. Za zgled bi bilo treba na ravni EU še naprej uveljavljati medsektorski pristop kot temeljno podlago. Poleg tega je lahko vključevanje mladih učinkovito le, če mladim zagotavlja tudi pravico do besede na vseh možnih področjih politik, ki jih zadevajo« (Svet Evropske unije, 2018).

Slika 1. Stopnja vključevanja mladih med razvojem mladinske politike EU

Na tej podlagi je bila v evropskem letu mladih 2022 soudeležba mladih določena kot osrednja prednostna naloga ukrepov EU v zvezi z mladimi in izražena je bila zahteva mladih, da se v ustrezne politike EU vključi perspektiva mladih. Raziskava Eurobarometra o mnenju mladih o demokraciji, ki je bila izvedena istega leta, je pokazala, da mladi pričakujejo, da bodo nosilci odločanja bolj prisluhnili potrebam mladih (Evropska komisija, 2022b). Poleg tega je bila soudeležba

mladih tema, ki je bila najpogostejše obravnavana v dejavnostih, organiziranih v evropskem letu mladih, kar je jasen znak zanimanja številnih mladih Evropejcev za to, da se njihova mnenja vključijo v oblikovanje politik. Ob upoštevanju želje mladih po politikah, ki se odzivajo na mlade, se je vključevanje mladih – upoštevanje mladinske razsežnosti na vseh ustreznih področjih politik – izkazalo za prednostno nalogo pri sodelovanju na področju mladinske politike EU.

Evropska komisija je na podlagi dosežkov leta mladih pripravila niz 60 ukrepov, s katerimi želi nadaljevati svojo zavezo k spodbujanju sodelovanja in vključevanja mladih (Evropska komisija, 2024). V ta namen je vzpostavila več ukrepov (npr. izmenjavo dobrih praks, dejavnosti vzajemnega učenja in zbiranje dokazov), da bi olajšala vključevanje mladih na vseh področjih politike, ki so pomembna za mlade. Eden od ukrepov se nanaša na pripravo analitičnega pregleda nacionalnih izkušenj z vključevanjem mladih v družbo.

V tem kontekstu je bil pripravljen ta dokument. V njem so analizirane prakse vključevanja problematike mladih v 33 evropskih državah, s poudarkom na sredstvih za oceno učinkov predpisov na mlade (RIA) v štirih državah članicah EU: Belgiji (Flamska skupnost), Nemčiji, Franciji in Avstriji. Ker za označevanje takšnih sredstev ni enotnega izraza, jih dokument imenuje »pregled ukrepov z vidika mladih«, saj se ta izraz uporablja v dveh od štirih analiziranih držav članic (Nemčija in Avstrija).

Ta primerjalna analiza značilnosti in postopkov pregleda ukrepov z vidika mladih je prvi poskus, da bi opredelili delovanje teh sredstev, poudarili njihove razlike in podobnosti ter prispevali k izmenjavi najboljših praks med državami. Dokument je sestavljen iz petih razdelkov.

V prvem razdelku dokumenta sta predstavljena koncepta vključevanja mladih in ocene učinkov na mlade (YIA) kot oblike ocene učinka predpisov (RIA) v zvezi z mladimi.

V nadaljevanju so opisana sredstva za oceno učinkov na mlade na ravni EU, s posebnim poudarkom na agendi Komisije za boljše pravno urejanje. Temu sledi pregled praks ocene učinkov na mlade v evropskih državah.

Tretji razdelek je namenjen poglobljenemu opisu značilnosti in postopkov pregleda ukrepov z vidika mladih. Postopki, ki se izvajajo v vsaki od štirih držav članic, so podrobno obravnavani glede na nacionalne kontekste in institucionalno ureditev. Posebna pozornost je namenjena akterjem, ki sodelujejo pri pregledu ukrepov z vidika mladih, ustreznim institucijam, postopkom njihovega izvajanja in področjem politik, za katera se uporabljajo.

V četrtem razdelku je predstavljen primerjalni pregled štirih vrst pregleda ukrepov z vidika mladih. Analiza zajema različne elemente. Obravnavano je **področje uporabe** pregleda ukrepov z vidika mladih in razsežnosti življenja mladih, ki jih ti ukrepi zadevajo. Primerjane so različne **metodologije** pregleda ukrepov, da bi ugotovili, kateri viri dokazov se uporabljajo in katera merila se uporabljajo za ocenjevanje učinka politik na mlade. **Postopki**, uporabljeni v štirih primerih, so raziskani z različnih vidikov, kot so, na primer, vključeni upravni organi, stopnja uporabe pri oblikovanju politik in vključevanje mladih. Analiza se zaključi z oceno **rezultatov** pregleda ukrepov z vidika mladih v smislu posledic za pripravo zakonodaje.

V sklepnih ugotovitvah so povzete glavne ugotovitve primerjalne analize. Poudarjene so podobnosti in razlike v delovanju pregleda ukrepov z vidika mladih v štirih državah. V tem razdelku so opredeljeni tudi nadaljnji vidiki ocene učinkov na mlade in pregleda ukrepov z vidika mladih, ki jih je treba obravnavati v prihodnjih raziskavah.

Analiza temelji na kvalitativnih informacijah iz prve roke, ki so jih marca 2023 zbrali nacionalni korespondenti mreže Youth Wiki, in na intervjujih s predstavniki nacionalnih javnih uprav ter na sekundarnih informacijah, pridobljenih s teoretično raziskavo. Pri zbiranju podatkov je skupaj sodelovalo 26 držav članic EU⁽¹⁾ in sedem držav zunaj EU (Bosna in Hercegovina, Islandija, Črna gora, Severna Makedonija, Norveška, Srbija in Turčija).

⁽¹⁾ Portugalska ni sodelovala pri zbiranju rezultatov.

1. Vključevanje mladih in pregled ukrepov z vidika mladih

V sklepih Sveta, sprejetih novembra 2023, o **vklučevanju mladih** v procese oblikovanja politik v Evropski uniji (Svet Evropske unije, 2023) je to opredeljeno kot »pristop, ki vključuje perspektivo in potrebe mladih v procese oblikovanja, spremljanja in vrednotenja politik ter v procese odločanja. Vključevanje zagotavlja, da se izzivi in skrbi, značilni za mlade, ne obravnavajo izolirano, temveč se medsektorsko vključujejo v širše okvire politik«.

Vključevanje mladih temelji na spoznanju, da na življenje mladih vplivajo ukrepi, oblikovani v okviru različnih področij politik. V praksi se lahko izvaja z vzpostavitvijo postopkov (npr. medresorskih odborov, koordinacijskih skupin med ministrstvi, kontaktnih točk za mlade), ki zagotavljajo, da prednostne naloge mladih niso omejene na politike, ki se nanašajo na mlade, temveč so vključene v večsektorski pristop na vseh področjih politik.

Vključevanje mladih v družbo lahko podpira več dejavnikov. Eden od njih je obstoj nacionalne mladinske strategije (ali nacionalnega zakona o mladih) (OECD, 2018). Z določitvijo splošnih ciljev mladinske politike, ki segajo na različna področja, lahko strategija ustvari sinergije med različnimi vejami oblasti in spodbuja vključevanje mladinske razsežnosti v njihovo načrtovanje politik.

Na dokazih temelječe oblikovanje politike, ki uporablja podatke, razčlenjene po starosti, je še en dejavnik, ki lahko spodbudi vključevanje mladih ⁽²⁾. Upoštevanje morebitnih različnih posledic, ki bi jih načrtovana politika lahko imela za različne starostne skupine, ne le omogoča, da se pri oblikovanju politike upoštevajo interesi in želje mladih, temveč lahko vidik mladih razširi tudi zunaj meja mladinske politike.

K vključevanju mladih prispeva tudi ocenjevanje učinka politik na mlade na različnih področjih politik, da bi obravnavali morebitne izzive in se izognili negativnim učinkom. V ta namen bi morala takšna ocena presegati tradicionalno področje mladinskih politik in biti vključena v splošni proces ocene učinka predpisov, ki se uporablja za vsa področja politik.

Ocena učinka predpisov je sestavljena iz sistematične presoje, kako bo predlagana zakonodaja vplivala na določene kategorije deležnikov, gospodarske sektorje in okolje (Evropsko računsko sodišče, 2010; Radaelli, 2009; Adelle in Weilan, 2012).

Ocena učinka predpisov zagotavlja **dokaze o** pričakovanih in nepričakovanih koristih in stroških zakonodajnih pristopov ter kritično oceno možnosti politik. (OECD, 2020). Z zagotavljanjem informacij o možnih kompromisih zakonodajnih predlogov, ocena učinka predpisov podpira uspešnost, učinkovitost in skladnost politik. Ocena učinka predpisov lahko tudi pokaže, da ni potrebe po regulaciji ali na to, da se regulacija ne izvaja, kadar je to potrebno prav tam).

Ocena učinka predpisov (RIA) se lahko izvaja za ugotavljanje različnih vrst učinkov – zlasti gospodarskih in finančnih, pa tudi okoljskih in družbenih. Slednja področja običajno vključujejo vidike enakosti spolov, revščine, socialno-ekonomske enakosti in starostne enakosti (Deighton- Smith et al., 2016; OECD, 2022).

V vseh teh razsežnostih mladi predstavljajo del prebivalstva, ki nosi pomembne posledice politik. Mladi so v pomembnem življenjskem obdobju, ko njihov dostop do izobraževanja in usposabljanja, smiselne zaposlitve, stanovanj in drugih pravic pomembno vpliva na njihovo prihodnjo pot (OECD, 2020). V tem kontekstu lahko orodja za upravljanje, kot so ocena učinkov, pomagajo pri sistematičnem vključevanju skrbi in potreb mladih v oblikovanje politik in medgeneracijski dialog (prav tam).

Ob navedenem raziskava 28 držav Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) poroča, da jih približno tretjina – vključno z več evropskimi državami ⁽³⁾ – uporablja splošne ocene učinka predpisov in zagotavlja posebne informacije o pričakovanem vplivu predlogov predpisov na mlade (OECD, 2020). V kontekstu mladinske politike lahko ocena učinka predpisov pomaga prepoznati morebitne različne učinke politik na mlade (prav tam). Ocena učinka predpisov (RIA) v zvezi z mladimi – ali **ocena učinkov na mlade (YIA)** – pomeni upoštevanje načrtovanih in nenačrtovanih posledic, ki bi jih osnutki politik lahko imeli za mlade. Tovrstna ocena učinkov predvideva vključitev mladinskega vidika v predhodno vrednotenje posledic nove zakonodaje (Kompetenzzentrum Jugend-Check, 2022).

⁽²⁾ to in naslednjo točko je navdihnila digitalna razprava o tem, kako lahko vlade v proces odločanja vključijo pogled mladih, ki jo je 5. decembra 2023 organiziral Kompetenzzentrum Jugend-Check.

⁽³⁾ Avstrija, Estonija, Francija, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Portugalska in Švedska.

1.1. Sredstva za pripravo politik EU

Komisija na ravni EU uporablja obsežen nabor regulativnih sredstev in sredstev za pripravo politik, kot so ocena učinka predpisov, vrednotenja, posvetovanja z deležniki ter sredstvi sodelovanja in dialoga.

Prva omemba **ocene učinkov predpisov v zvezi z mladimi** je v resoluciji Sveta z dne 8. februarja 1999 o soudeležbi mladih (Svet Evropske unije, 1999). V skladu z navedbami Sveta je Komisija pozvana, »naj se osredotoči na interese mladih kot vodilno načelo za ukrepanje, ki naj se uporablja na vseh ustreznih področjih politik, in po potrebi oceni morebitne učinke ukrepov, ki se bodo začeli izvajati na ravni Skupnosti, na življenjske razmere mladih ter pokaže načine in sredstva za upoštevanje interesov mladih«.

Odperta metoda usklajevanja ⁽⁴⁾, ki je bila leta 2000 uradno opredeljena kot sredstvo politike, je sledila zavezam iz te resolucije in med področja uporabe vključila mladinsko politiko s posebno prednostno nalogo povečanja soudeležbe mladih pri sprejemanju odločitev. Komisija je predlagala »okrepitev posvetovalne strukture za mlade na evropski ravni«, v kateri bi sodelovale organizacije civilne družbe, ki zastopajo mlade (Evropska komisija, 2001; Banjac, 2014).

Leta 2005 je Svet je šel še korak dlje in sprejel resolucijo, v kateri je Komisijo in države članice pozval k razvoju in izvajanju **strukturiranega dialoga z mladimi** in njihovimi organizacijami, raziskovalci na področju mladih in oblikovalci politik (Svet Evropske unije, 2005). V resoluciji je bilo navedeno, da se je treba »z mladimi in njihovimi organizacijami posvetovati ter jih tesno vključiti v razvoj, izvajanje in spremljanje političnih ukrepov, ki jih zadevajo«. Zlasti je omenila tudi pomen vključevanja mladinske razsežnosti v druge ustrezne politike EU.

Vendar pa je šele **Strategija EU za mlade 2019–2027** Komisijo in države članice uradno pozvala, naj vzpostavijo mehanizme za vključevanje mladih v razvoj politik, ki vplivajo na njihovo življenje (Svet Evropske unije, 2018). Strategija priznava, da imajo odločitve na različnih političnih področjih dolgoročen učinek na mlade Evropejce in da so ti slabo zastopani v strukturah odločanja, zato poziva evropske in nacionalne organe k izvajanju postopkov, ki vključujejo mlade državljane in organizacije, ki zastopajo njihove interese, v razvoj, izvajanje in ocenjevanje politik.

Strategija je hkrati oživila strukturirani dialog – preimenovan v dialog EU o mladih – z vključitvijo večjega števila odločevalcev in mladih, zlasti tistih z manj priložnostmi in tistih, katerih glas se redkeje sliši, v procese odločanja (prav tam).

Da bi zagotovili uspešnost, učinkovitost, predvidljivost, preglednost in participativno naravo politik, je Evropska komisija v **sporočilu o boljšem pravnem urejanju** (Evropska komisija, 2015) okrepila sredstvo ocene učinkov za svoje zakonodajne pobude.

Na splošno se ocene učinkov izvajajo v zvezi s pobudami Komisije, ki imajo pomemben vpliv na gospodarstvo, družbo in okolje. Pobude vključujejo zakonodajne predloge, nezakonodajne pobude (npr. finančne programe, priporočila za pogajanja o mednarodnih sporazumih) ter izvedbene in delegirane akte. Rezultati postopka ocene učinkov so zbrani v poročilu o oceni učinkov, v katerem morajo biti opredeljene skupine prebivalstva, na katere bo pobuda vplivala, in rezultati javnih posvetovanj z državljani in deležniki, vsebovati pa mora tudi oceno okoljskih, družbenih in gospodarskih učinkov pobude.

Kakovost ocene učinka ocenjuje neodvisni organ, **Odbor za regulativni nadzor**. Poročila o oceni učinka so javni dokumenti, ki se pošljejo Evropskemu parlamentu in Svetu, da jih preučita pri odločanju o sprejetju predlaganih pobud.

V okviru politike boljšega pravnega urejanja so bile oblikovane **smernice in zbirka orodij**. Tretje poglavje zbirke orodij je namenjeno ugotavljanju učinkov pri vrednotenjih, preverjanjih ustreznosti in ocenah učinka ⁽⁵⁾. V tem okviru ima več orodij razsežnost, ki se neposredno nanaša na mlade: **orodje št. 31** o izobraževanju in usposabljanju, kulturi in mladih; **orodje št. 30**, ki obravnava zaposlovanje, delovne pogoje, porazdelitev dohodka, socialno zaščito in vključevanje; **orodje št. 29** o temeljnih pravicah, vključno s spodbujanjem enakosti; in **orodje št. 20** o strateškem predvidevanju za oceno učinkov in vrednotenja. Ta orodja dopolnjuje **orodje št. 51** v poglavju 7, ki je namenjeno posvetovanju z deležniki.

Predvsem orodje št. 31 priznava, da je vpliv politik na mlade pogosto lahko večji kot na druge starostne skupine, zato priporoča, da se ocenijo posledice, ki bi jih nove politične pobude – zlasti na področju zaposlovanja, izobraževanja in socialne vključenosti – lahko imele za mlade.

⁽⁴⁾ Odperta metoda usklajevanja v EU je vrsta »mehkega« prava. Gre za obliko medvladnega oblikovanja politik, ki ne privede do zavezujočih zakonodajnih ukrepov EU in od držav članic ne zahteva uvedbe novih ali spremembe veljavnih zakonov. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/open-method-of-coordination.html>.

⁽⁵⁾ https://commission.europa.eu/document/download/9c8d2189-8abd-4f29-84e9-abc843cc68e0_en?filename=BR%20toolbox%20-%20Ju%202022%20-%20FINAL.pdf.

Orodje vključuje niz vprašanj ⁽⁶⁾, na katera je treba odgovoriti, da bi pripravili temeljito analizo v skladu z dokazi, pridobljenimi iz različnih virov, vključno s poročilom EU o mladih ⁽⁷⁾, Preglednico kazalnikov EU v zvezi z mladimi ⁽⁸⁾ in portalom Youth Wiki ⁽⁹⁾.

Poleg tega orodje št. 30 zajema več razsežnosti družbenega učinka: zaposlovanje, delovne pogoje, porazdelitev dohodka, socialno zaščito in vključevanje. Orodje priznava, da se učinki zakonodajnih pobud na teh področjih razlikujejo za različne podskupine prebivalstva. Raven izobrazbe in usposabljanja, tveganje izključenosti in starost so med značilnostmi, ki lahko privedejo do različnih posledic, ki izhajajo iz spodbujanih pobud. V zvezi s tem je treba upoštevati, da so mladi pogosto brezposelni ter v večji meri kot splošno prebivalstvo izpostavljeni tveganju socialne izključenosti in revščine (Evropska komisija, 2021a). Zato je to orodje bistveno za ustrezno oceno učinka ukrepov na področju zaposlovanja in socialne vključenosti ter za zagotavljanje enakosti med starostnimi skupinami in zaščito najranljivejših. Orodje poleg tega priporoča, da se ob ugotovljenih pomembnih negativnih učinkih predlagajo načini za njihovo ublažitev, na primer z vključitvijo izjem za najbolj nesorazmerno prizadete deležnike.

S sklicevanjem na Listino Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽¹⁰⁾ so v orodju št. 29 določeni koraki za ocenjevanje morebitnega učinka različnih opcij politik na načela enakosti in nediskriminacije na podlagi spola, etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, spolne usmerjenosti in - zlasti za namen ocene učinkov na mlade - starosti. Na podlagi tega je treba politične pobude, ki bi lahko vplivale na mlade, temeljito in podlagi dokazov oceniti, da bi odkrili morebitna tveganja in v primeru ugotovljenih negativnih posledic predlagali omilitvene ukrepe.

Poleg tega se orodje št. 20 nanaša na strateško predvidevanje pri ocenah učinka in vrednotenju političnih pobud. Orodje predvideva preverjanje politik glede na megatrende - opisane kot »dolgoročne globalne gonilne sile, ki so opazne v sedanjosti in bodo verjetno imele pomemben vpliv še nekaj desetletij« - in prihodnje scenarije. Med opredeljenimi megatrendi sta za namen ocene učinkov na mlade dva še posebej pomembna. Prvi zadeva demografska neravnovesja, ki so v Evropi posledica vse večjega staranja prebivalstva. Ta trend lahko vpliva na vzdržnost javnega financiranja in s tem povezano razpoložljivost javnih storitev (npr. zdravstvenega varstva, pokojnin, izobraževanja) za prihodnje generacije. Drugi megatrend, ki vpliva na mlade, je diverzifikacija in digitalizacija izobraževanja in učenja. Družbene in tehnološke spremembe spreminjajo način, kako mladi dostopajo do učenja in ga doživljajo. Prihaja do premika od razredov, učilnic in učnih načrtov k raziskovanju, prilagajanju in poučevanju, kar bo v prihodnjih desetletjih dobilo zagon (Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo, Eurydice, 2019). Nove digitalne tehnologije spreminjajo način učenja mladih in zahtevajo razvoj inovativnih pristopov k poučevanju in učenju (prav tam). Na podlagi teh premislekov orodje predpisuje, da se pri novih pobudah politik upoštevajo povezane spremembe v življenju mladih in da se opravi ocena njihovih morebitnih posledic za novo realnost, ki jo bodo izkusile mlajše generacije.

Zgoraj opisana orodja dopolnjuje orodje št. 51, ki v postopek ocene učinkov uvaja razsežnost deležnikov. Orodje se nanaša na posvetovanje z deležniki in državljani o zakonodajnih predlogih Komisije. S pozivom k predložitvi dokazov - dokumenta, ki opisuje pobudo in ki, kjer je ustrezno, vključuje vprašalnik o 12-tedenskem javnem posvetovanju - se vsebina, cilji in pričakovani učinki predloga predstavijo javnosti, da se zberejo povratne informacije. Sredstvo se uporablja tudi za oceno učinka: podrobno so prikazani opis problema, vprašanja v zvezi s subsidiarnostjo, cilji politike, možnosti in verjetni učinki vsake možnosti.

Učinkovito vključevanje stališč in interesov mladih v proces odločanja je z leti postalo zelo pomembna tema na področju mladinske politike. Na konferenci o prihodnosti Evrope so vsi udeleženci z glasovalno pravico izrazili potrebo po tem, da se mladim zagotovi več vpliva v procesih oblikovanja politik (Svet Evropske unije, 2022b). V prilogi k sporočilu »Konferenca o prihodnosti Evrope - spreminjanje vizije v konkretne ukrepe« Komisija navaja, da namerava predlagati »skladen in smiseln pristop za zagotovitev sodelovanja

⁽⁶⁾ Vprašanja so naslednja: 1. »Kako doseči mlade pri posvetovanjih in sprejemanju odločitev?« 2. »Ali so učinki na socialno vključenost in vključevanje mladih? Ali so ustrezno upoštevane potrebe mladih iz prikrajšanih okolij in mladih invalidov?« 3. »Ali so učinki na učne možnosti za mlade?« 4. »Ali so učinki na trg dela, kontinuiteto prehoda med izobraževanjem in poklicnim delovanjem v zvezi z mladimi?«

⁽⁷⁾ V poročilih EU v zvezi z mladimi, ki se objavljajo vsaka tri leta, so opisani ustrezni politični ukrepi, sprejeti v podporo mladim, ter analitični pregled položaja mladih na ravni EU in v državah članicah.

⁽⁸⁾ Preglednico kazalnikov EU v zvezi z mladimi sestavlja približno 41 kazalnikov iz različnih sektorjev, ki zagotavljajo široko sliko položaja mladih.

⁽⁹⁾ Youth Wiki je spletna enciklopedija s področja nacionalnih mladinskih politik v Evropi. Zagotavlja obsežno zbirko podatkov o nacionalnih strukturah, politikah in pobudah, ki podpirajo mlade.

⁽¹⁰⁾ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, UL C 326, 26.10.2012, str. 391.

mladih pri oblikovanju politik, in sicer s sistematično soudeležbo mladih v državljanskih odborih, v manjših posvetovalnih procesih soustvarjanja ter s posebno pozornostjo do učinka predvidenih politik na mlado generacijo» (Evropska komisija, 2022a). V predlogu je navedeno, da bi morala biti tretjina članov državljanskih odborov mladih, in predvidena je možnost organiziranja odborov, sestavljenih izključno iz mladih članov (prav tam). Podporo temu predlogu so izrazili Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) v mnenju o oceni učinka EU politik z vidika mladih (EESO, 2022), Parlament v resoluciji o dediščini evropskega leta mladih 2022 (Evropski parlament, 2022), Evropski odbor regij v mnenju o prihodnosti mladinske politike v EU (Evropski odbor regij, 2022) in mladinske organizacije, kot je Evropski mladinski forum. EESO je julija 2023 začel pilotni projekt izvajanja ocene učinkov na mlade (ocena učinka EU z vidika mladih) v svojem postopku oblikovanja mnenj. Strokovne skupine EESO in drugi organi so pozvani, da izberejo pilotna mnenja, pri katerih se bo preverila njihova ustreznost za mlade. Mladi so neposredno vključeni v postopek posvetovanja.

Najnovejši korak na ravni EU predstavlja načrt Komisije, da izvede pregled njenih politik z vidika mladih. Kot je opisano v sporočilu o evropskem letu mladih (Evropska komisija, 2024), je prvi korak pregled ukrepov z vidika mladih ocena ustreznosti pobud za mlade. Če so politične pobude zelo pomembne, Komisija preuči, ali naj organizira posebna posvetovanja z mladimi (npr. ciljno usmerjene ankete, razprave z mladimi in deležniki iz vrst mladih). Komisija nato po potrebi izdela oceno učinkov pobud. Ta postopek temelji na zgoraj opisanih orodjih za boljše pravno urejanje. Zadnji korak je ocena, ki jo izdela Odbor za regulativni nadzor.

Na podlagi pregleda metod in sredstev pristopa Komisije k oceni učinkov na mlade je mogoče ugotoviti več prednosti za vključevanje zahtev in potreb mladih v oblikovanje politik.

Prvič, analiza posledic zakonodaje za mlade ni omejena le na področje mladinske politike, temveč je vključena v širok regulativni okvir, ki omogoča celovito upoštevanje potreb mladih na različnih področjih politike. Drugič, temelji na razpršeni participativni razsežnosti, ki v oceno učinkov politik na mlado populacijo vključuje deležnike iz vrst mladih. Poleg tega to oceno vključuje v dolgoročno perspektivo, ki zagotavlja v prihodnost usmerjeno upoštevanje interesov prihodnjih generacij.

1.2. Sredstva nacionalnih politik

Na nacionalni ravni vse države, ki so sodelovale v tem zbiranju podatkov, poročajo o obstoju formalnih ali neformalnih, sistematičnih ali ad hoc postopkov za upoštevanje vprašanj mladih pri pripravi zakonodajnih pobud. Vendar se med seboj razlikujejo v več pogledih.

Prva razlika se nanaša na obseg **področij politike**, na katerih se lahko ocenjujejo posledice za mlade. V približno polovici analiziranih držav (18) se lahko problematika mladih upošteva pri pripravi zakonodaje, ki je omejena na področje mladinske politike. V drugi polovici držav (17) lahko ocena zajema zakonodajo na kateremkoli področju politike, ki vpliva na mlade (slika 2).

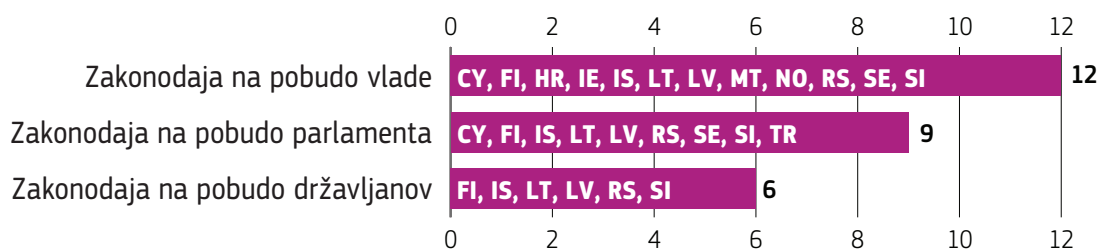
Slika 2. Upoštevanje problematike mladih pri oblikovanju politik, 2023

Kot je navedeno v prvem razdelku, ocenjevanje posledic zakonodaje za mlade na različnih področjih politike podpira vključevanje problematike mladih. Da bi ugotovili, kako se to dogaja, se analiza osredotoča na 17 držav, ki spadajo v drugo kategorijo. Med njimi so Belgija (Flamska skupnost), Nemčija, Francija in Avstrija uvedle formalna sredstva za oceno učinka v zvezi z mladimi, ali posebej ali kot del splošnega procesa. Ker so njihove značilnosti podrobno prikazane v naslednjih razdelkih, v tem pregledu niso obravnavane.

Analiza obravnava štiri razsežnosti oblikovanja politik: vrsto predlagane zakonodaje, stopnjo v zakonodajnem postopku, akterja, ki ga sproži, in uporabljene postopke. Kategorije, ki so navedene

pod vsako razsežnostjo, se med seboj ne izključujejo: države lahko pripadajo več kot eni.

Razlike so tudi v **vrsti zakonodaje**, v kateri se lahko obravnava problematika mladih. V večini držav se lahko vprašanja mladih upoštevajo pri pripravi zakonodaje, ki jo predlaga vlada (slika 3). Sledi zakonodaja, ki jo pripravi parlament, v šestih državah (Finska, Islandija, Latvija, Litva, Srbija in Slovenija) pa se lahko z vidika učinka na mlade preveri tudi zakonodaja, ki jo predlagajo državljani. Na Hrvaškem, Irskem, Malti in Norveškem se lahko z vidika interesa mladih ocenjuje le zakonodaja, ki jo pripravi vlada. V Turčiji se to lahko zgodi le za zakonodajo, ki jo je pripravil parlament.

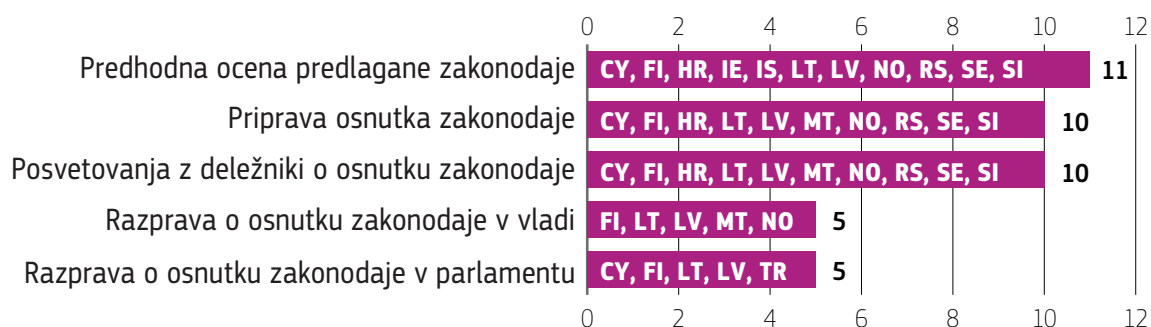
Slika 3. Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na vrsto zakonodaje, 2023

Vir: Youth Wiki.

Stopnja oblikovanja politike, v kateri je mogoče obravnavati posledice zakonodaje za mlade, se med državami razlikuje. Slika 4 kaže, da je najpogostejša faza predhodne ocene priprave zakonodaje. To je faza, ko se določijo glavni cilji nove zakonodaje in ocenijo njene posledice. Na Islandiji in Irskem je to edina faza, v kateri se lahko izvede ocena učinka.

Fazi priprave osnutka zakonodaje in posvetovanja z javnostjo in deležniki sta prav tako fazi, v katerih se lahko pogosto obravnava problematika mladih. V manjšem številu držav se lahko obravnava posledic, ki jih zakonodaja prinaša za mlade, vključi v razpravo v vladi in parlamentu.

Slika 4. Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na fazo oblikovanja politike, 2023

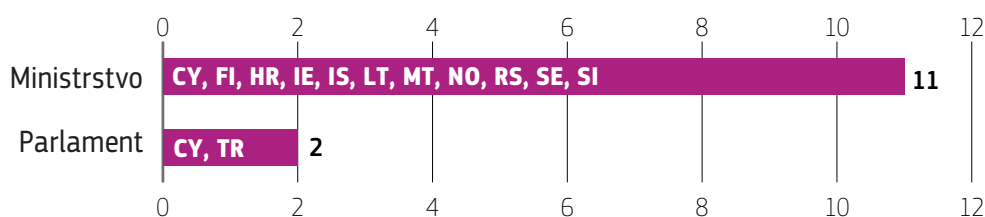
OPOMBA: Kategorije so navedene glede na zaporedje zakonodajnega postopka.

Vir: Youth Wiki.

Pobudnik postopka ocene učinka je najpogostejše ministrstvo, pristojno za predlagano zakonodajo (slika 5). V nekaterih primerih ministrstvo, pristojno za mladinsko politiko, sodeluje z resornim ministrstvom pri ocenjevanju posledic zakonodaje za mlade. Ker na

splošno zakonodajo redkeje predlagajo parlamenti kot vlade, so parlamenti redkeje pobudniki postopkov za obravnavo problematike mladih pri pripravi zakonodaje. V primeru Turčije lahko oceno posledic zakonodaje za mlade sproži le parlament.

Slika 5: Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na institucijo, ki je začela postopek, 2023

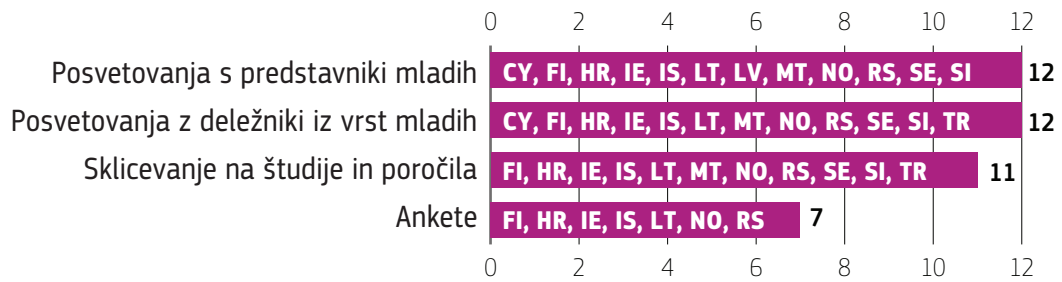

OPOMBA: Podatki za Latvijo niso na voljo.

Vir: Youth Wiki.

Obstajajo različni **postopki**, s katerimi je mogoče pri oblikovanju novih politik upoštevati učinek na mlade (slika 6). Najpogostejši pristopi v zvezi z mladimi so posvetovanja z mladimi ali deležniki iz vrst mladih (npr. mladinski sveti in študentske organizacije).

Vse države, ki so sodelovale v analizi, zagotavljajo te postopke. Uporaba poročil, študij in rezultatov raziskav je prav tako sredstvo za ocenjevanje posledic zakonodaje za mlade in podpiranje oblikovanja politike, ki temelji na dokazih.

Slika 6. Države, v katerih se obravnava problematika mladih, glede na postopek, 2023

Vir: Youth Wiki.

Kot je navedeno na začetku tega razdelka, imajo ena regija in tri države članice – Flamska skupnost Belgije, Nemčija, Francija in Avstrija – formalna sredstva za oceno učinka ukrepov v zvezi z mladimi, v nadaljnjem besedilu »pregled ukrepov z vidika mladih«.

Pregled ukrepov z vidika mladih obravnava učinek predlogov politik na mlade na skoraj sistematičen način, z uporabo formalnih metod ocenjevanja in ad hoc postopkov ocenjevanja, ki dopolnjujejo splošni postopek ocene učinka predpisov. Od oblikovalcev politik se zahteva, da sistematično ugotavljajo, ali ima nova zakonodaja posledice za mlade, in če jih ima, sprožijo formalni postopek ocene učinka. Metodologija je sestavljena iz vnaprej opredeljenih podrobnih vprašanj o pričakovanem učinku zakonodajnega akta na mlade, na katera se odgovarja na podlagi kvantitativnih in kvalitativnih dokazov.

Nekatere države članice (nemško govoreča skupnost Belgije in Irska) razpravljajo o možnosti uvedbe pregleda ukrepov z vidika mladih, druge (Italija, Malta in Nizozemska) pa pripravljajo konkretne načrte.

- V **nemško govoreči skupnosti Belgije** je izvajanje pregleda ukrepov z vidika mladih del projekta Mladi 2025+. Obstoječi modeli pregleda ukrepov z vidika mladih v drugih evropskih državah se ocenjujejo, da bi opredelili dobre prakse. Načrtovana so obsežna posvetovanja z vsemi deležniki, da bi se začela pilotna faza.
- Na **Irskem** potekajo obsežna posvetovanja o uvedbi pregleda ukrepov z vidika mladih. V razpravo, ki so jo večinoma vodile mladinske organizacije, so bili vključeni institucionalni akterji, kot sta Skupni odbor irskega parlamenta za zadeve Evropske unije in Konzorcij za politiko

v zvezi z otroki in mladimi, ki ga vodi Oddelek za otroke, enakost, invalide, vključevanje in mladino. Izvajanje pregleda ukrepov z vidika mladih na Irskem je eno od priporočil v okviru dialoga o mladih na Irskem, ki poteka v okviru evropske pobude »glas mladih«.

- Kot prvi korak pri izvajanju popolnega pregleda ukrepov z vidika mladih je **Italija** leta 2021 ustanovila odbor, ki nadzira vpliv javne politike, na mlade. Odbor sestavljajo različni deležniki, med drugim Ministrstvo za mlade, Državni mladinski svet, Italijanska agencija za mlade in Državni statistični inštitut. Odbor zagotavlja podatke in analize v podporo učinkovitemu vladnemu usklajevanju in izvajanju politik za mlade. Prvi sklop smernic je bil objavljen leta 2022. Z začetkom leta 2024 je osnutek zakona predvideval uvedbo »mehanizma za oceno učinka na generacije«, ki bo predhodno ocenil morebitni učinek nove zakonodaje na mlade, pri čemer bo kot referenčni okvir uporabil zgoraj navedene smernice.
- Zadnja revizija državne mladinske politike **Malte** »proti letu 2030« predvideva uvedbo sistema pregleda ukrepov z vidika mladih, da bi zagotovili, da se pri sprejemanju zakonodaje in oblikovanju nacionalnih politik ter strateških načrtov in pobud priznajo in upoštevajo interesi mladih.
- Na **Nizozemskem** trenutno razvijajo »generacijski test«. Generacijski test, za katerega se zavzemajo mladinske organizacije in ki ga je podprlo Ministrstvo za notranje zadeve in odnose s kraljestvom, bo novo sredstvo, katerega cilj je prikazati, kakšni so dolgoročni in generacijski učinki zakonov in predpisov, vladne politike in naložb na starostne skupine zdaj in v prihodnosti.

2. Pregled ukrepov z vidika mladih

Po zgornjem splošnem pregledu pobude ocene učinkov na mlade je ta razdelek namenjen nacionalnim uporabam pregleda ukrepov z vidika mladih. Analiza temelji na informacijah, ki jih je zbrala mreža nacionalnih korespondentov Youth Wiki, teoretičnih raziskavah in intervjujih s predstavniki državnih vladnih uprav, ki sodelujejo pri izvajanju pregleda ukrepov z vidika mladih. Cilj je zagotoviti splošen opis nacionalnega sredstva in po možnosti opredeliti bistvene primerljive elemente.

2.1. Nacionalne izkušnje

Flamska skupnost v Belgiji

Poročilo o učinkih na otroke in mlade (JoKER) [Kind-en-jongereffectrapport] Flamske skupnosti Belgije je bil prvi pregled ukrepov z vidika mladih, uveden v Evropi. Po prejšnjem poročilu o učinkih na otroke iz leta 1997 se je leta 2008 njegov obseg razširil na mlade do 25. leta starosti.

Poročilo JoKER se uporablja pri predhodni oceni zakonodaje, da bi ocenili posledice, ki bi jih imela za otroke in mladostnike. Postopek začne ministrstvo, pristojno za predlagano zakonodajo. Poročilo JoKER se uporablja le za zakonodajo, ki jo pripravi vlada in jo potrdi parlament (vladni predpisi, ki se izvajajo neposredno, niso obravnavani po postopku JoKER, saj so v polni pristojnosti vlade). Kadar lahko zakonodaja vpliva na mlade (ne glede na to, ali so opredeljeni kot posebna ciljna skupina ali ne), je uporaba poročila JoKER obvezna. V vseh drugih primerih vsako ministrstvo samo oceni, ali naj se poročilo JoKER uporabi ali ne. Če se poročilo JoKER ne uporabi, lahko Oddelek za kulturo, mladino in medije vpraša ministrstvo o razlogih za odločitev in zahteva, da se poročilo JoKER uporabi. V primeru zavrnitve se zadeva predloži ministru za mlade, ki lahko med postopkom vladne odobritve izvaja politični pritisk. Končna odločitev o tem, ali je treba vključiti poročilo JoKER, je odvisna od nasveta državnega sveta. Zato vladnega osnutka zakona, za katerega ni bilo poročila JoKER, ko državni svet to zahteva, ni mogoče poslati flamskemu

parlamentu, dokler ni opravljena ocena učinka.

Poročilo JoKER je sestavljeno iz treh delov: opisa predvidenih učinkov osnutka zakonodaje na položaj mladih, opisa položaja mladih, če predlagane zakonodaje ne bi bilo, in alternative zakonodajnemu predlogu v obliki blažilnih ukrepov, če so ugotovljeni kritični učinki.

Upoštewane so vse razsežnosti, ki se nanašajo na življenje otrok in mladih in izhajajo iz načel Konvencije ZN o otrokovih pravicah, ki je etični in pravni okvir flamske politike na področju mladih in otrokovih pravic ter njenih sredstev ⁽¹¹⁾.

Poročilo JoKER je v celoti vključeno v razdelek z oceno učinka v obrazložitvenem memorandumu, dokumentu, ki pojasnjuje, zakaj je nova uredba potrebna. Ministrstva za poročilo JoKER večinoma uporabljajo sekundarne vire kvalitativnih in kvantitativnih informacij, kot so statistični podatki, poročila strokovnjakov in pregledi ustrezne literature, lahko pa uporabijo tudi rezultate posvetovanj z mladimi in deležniki iz vrst mladih.

Pri pripravi poročila JoKER ministrstva v največ 12 dneh (v 4 dneh, če je nujno) prejmejo nasvete Oddelka za kulturo, mladino in medije, ki je zadolžen za podporo izvajanju poročila JoKER.

Oddelek za kulturo, mladino in medije svoje nasvete oblikuje na podlagi petih vidikov, usmerjenih v oceno glavnih elementov poročila JoKER: dejavniki, ki zahtevajo zakonodajni poseg; opredelitev mladih kot ciljne skupine, skupaj s podskupinami populacije mladih (npr. mladi otroci, študenti, mladi odrasli, mladi tujega porekla); ocena učinka nove zakonodaje; izvajanje, spremljanje in vrednotenje predlaganega zakona ter morebitno soudeležbo deležnikov iz vrst mladih pri pripravi poročila.

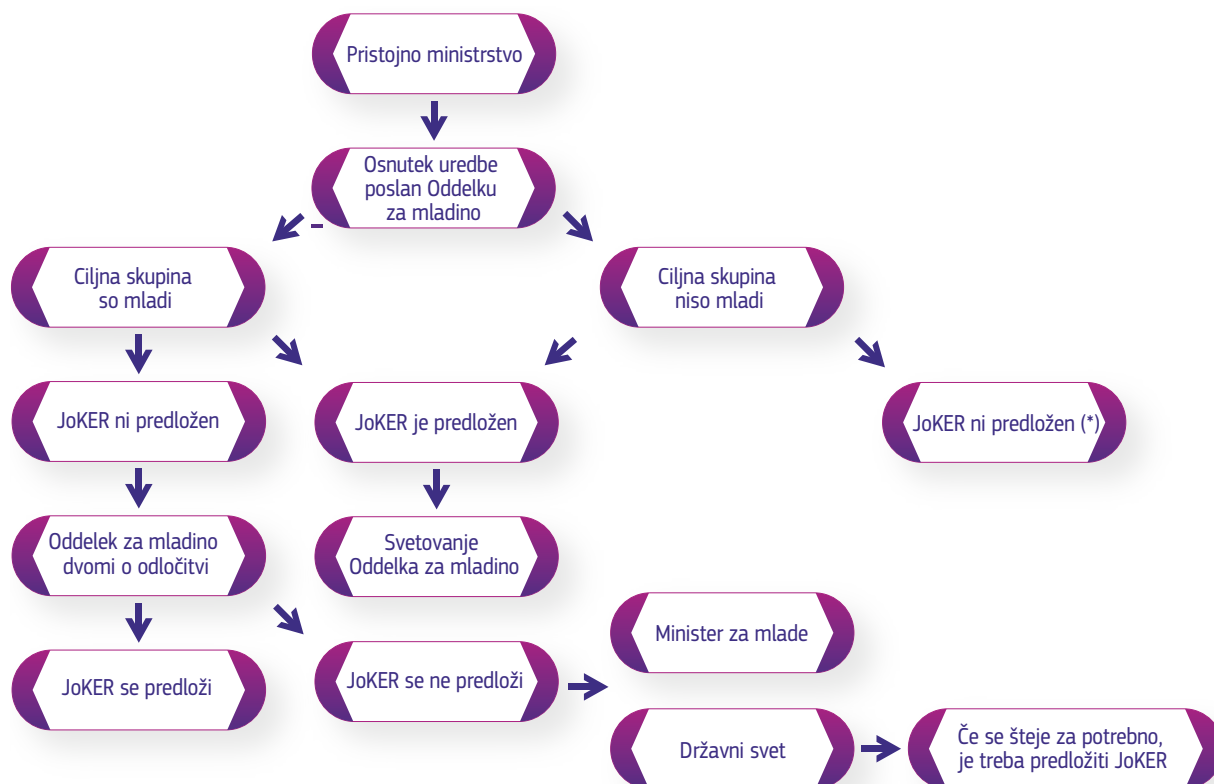
V presojo vplivov Ministrstvo ni dolžno vključiti drugih akterjev (npr. predstavnikov mladih ali deležnikov iz vrst mladih), čeprav uradni predpisi to možnost upoštevajo.

⁽¹¹⁾ <https://www.ohchr.org/sites/default/files/crc.pdf>

Poročilo se skupaj z osnutkom zakona in obrazložitvenim memorandumom predloži Oddelku pred prvo odobritvijo vlade. Če se med vladno razpravo dodajo nove določbe ali se zakonodaja

spremeni, se lahko za nasvet Oddelka zaprosi še drugič. Če tako zahteva pristojno ministrstvo, se lahko v poročilu predvidi tudi ocena učinkov zakonodaje pet let po njeni razglasitvi.

Slika 7: Belgija: JoKER

Nemčija

V Nemčiji je bil pregled ukrepov z vidika mladih uveden leta 2017. Razlog za to odločitev je bil razmislek, da se interesi mladih pri oblikovanju politike ne upoštevajo v tolikšni meri kot interesi drugih starostnih skupin.

Za razliko od drugih držav, v katerih obstaja pregled ukrepov z vidika mladih, je za pregled ukrepov z vidika mladih v Nemčiji odgovoren Kompetenčni center za pregled ukrepov z vidika mladih (ComYC) ki je zunaj področja državne uprave. Kompetenčni center ComYC je projekt, ki ga je začel in ga vodi Nemški raziskovalni inštitut za javno upravo. Kompetenčni center ComYC prejema dolgoročno financiranje nemškega Ministrstva za mlade in je del strategije v zvezi z mladimi, ki jo izvaja zvezna vlada.

Pregled ukrepov z vidika mladih se izvaja na vseh področjih politike v fazi predhodnega preverjanja

in izdelave osnutka zakonodaje, ki ga sproži ministrstvo. Glede na pobudnika zakonodaje se uporabljajo različni postopki. Ko osnutke zakonov predloži Ministrstvo za mlade, se ti sistematično predložijo Kompetenčnemu centru ComYC. Kadar osnutke zakonov pripravijo druga ministrstva, jih lahko Ministrstvo za mlade prejme v postopku medresorskega usklajevanja. V tem primeru jih Ministrstvo za mlade posreduje

Kompetenčnemu centru ComYC. Druge osnutke zakonov ugotovi Kompetenčni center ComYC sam z brskanjem po spletnih straneh različnih ministrstev.

Osnutki zakonodaje se najprej predhodno ocenijo, da se ugotovi, ali vplivajo na mlade (stare od 12 do 27 let) ali posebne podskupine mladih. Če je tako, se nato z uporabo različnih metodoloških pristopov opravi glavna ocena, da se zagotovi celovita in diferencirana ocena učinkov predlagane zakonodaje. Informacije se črpajo iz različnih virov, kot so študije,

sekundarni podatki in uradne statistike. Kompetenčni center ComYC lahko pridobi tudi lastne podatke, zlasti kadar ti niso na voljo. Kompetenčni center ComYC si prizadeva zagotoviti celovito oceno osnutka zakonodaje in njenega pričakovanega vpliva na mlade.

Med pregledom ukrepov z vidika mladi se v skladu z vnaprej pripravljeno ocenjevalno shemo upošteva več področij življenja mladih: družina, prosti čas, izobraževanje in delo, okolje in zdravje, politika in družba ter digitalni svet. Ta področja se nato ocenijo z uporabo 11 razsežnosti vpliva ⁽¹²⁾.

Pregled ukrepov z vidika mladih je sestavljen iz dejanskih opisov načrtovanih in nenačrtovanih učinkov predlagane zakonodaje na življenje mladih. Pregled ukrepov z vidika mladih se predloži Ministrstvu za mlade, ki ga nato posreduje pristojnemu ministrstvu. Zakonodajalec na podlagi pregleda ukrepov z vidika mladih ni dolžan spremeniti osnutka zakona niti predvideti ukrepov za ublažitev morebitnih negativnih učinkov ukrepov politike na mlade. Kljub temu pa pregled ukrepov z vidika mladih pomaga pri ozaveščanju oblikovalcev politik in javne uprave o mladosti kot samostojnem življenjskem obdobju ⁽¹³⁾.

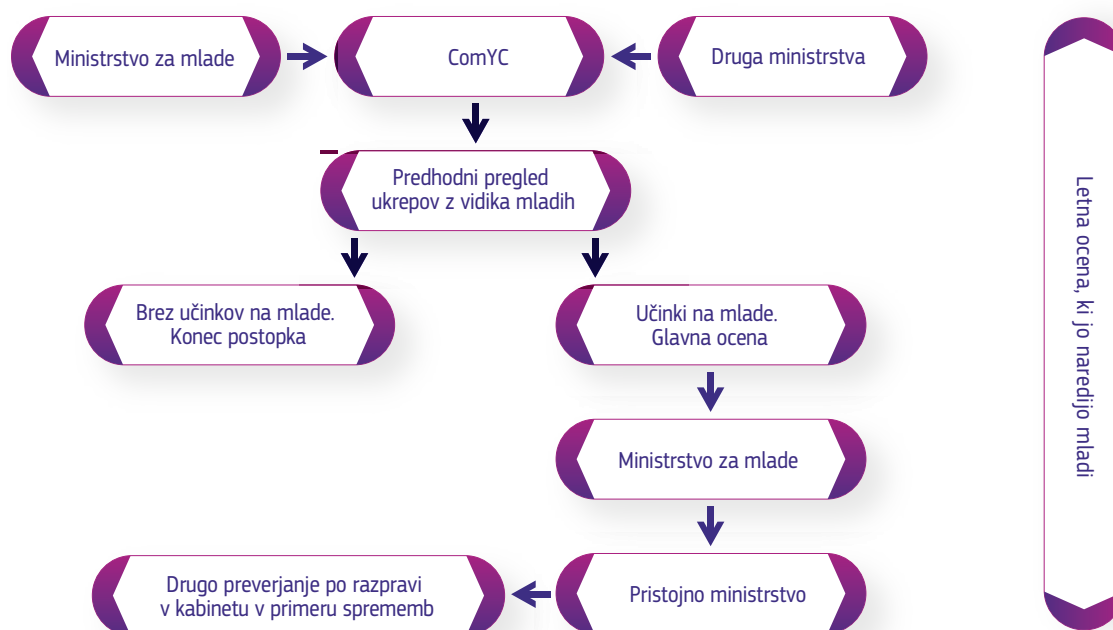
⁽¹²⁾ Možnosti soudeležbe; pogoji in možnosti izobraževanja; učinki na zdravje; pravice posameznika; finančni učinki; dostop do medijev in njihova uporaba; mobilnost; zaščita pred diskriminacijo/stigmatizacijo; zaščita pred nasiljem; samoodločanje/neodvisnost; socialni odnosi.

⁽¹³⁾ <http://www.jugend-check.de/english>.

Soudeležba mladih ni predvidena v postopku pregleda ukrepov z vidika mladih. Vendar pa mladi sodelujejo kot strokovnjaki o svojem življenju na dveh različnih dogodkih, ki jih organizira Kompetenčni center ComYC. Na prvem dogodku sodeluje približno 70 mladih iz vse Nemčije, ki so povabljeni k razpravi o delu odbora Kompetenčnega centra ComYC. Razprave vključujejo povratne informacije o ocenjevalni shemi, da bi ocenili njeno celovitost in ustreznost. Drugi dogodek je namenjen ocenjevanju določenega dela prihodnje zakonodaje pred fazo uradne priprave osnutka. Osrednja zahteva za izvedbo teh dogodkov je, da ima Kompetenčni center ComYC dostop do nekaterih ključnih elementov predlagane zakonodaje, kot je temeljni dokument. V tem okviru mladi udeleženci izrazijo svoj pogled na morebitne učinke zakonodaje in pomagajo opredeliti možne učinke, ki jih je mogoče vključiti v pregled ukrepov z vidika mladih.

Kompetenčni center ComYC ponovno preuči predloge zakonov, ko jih obravnava vlada, tj. ko jih sprejme zvezna vlada. Če se v osnutku zakona spremembe, ki so pomembne za mlade, se o vladnem predlogu zakona izda posodobljen pregled ukrepov z vidika mladih. Poleg tega se poslancem Bundestaga (zveznega parlamenta) pošlje kratka različica pregleda ukrepov z vidika mladih, ki vsebuje navedbo najpomembnejših učinkov na mlade.

Slika 8. Nemčija: Pregled ukrepov z vidika mladih

Francija

Francoska klavzula o učinku na mlade je bila vzpostavljena leta 2016 v okviru nacionalne strategije za mlade 2012-2017 (prednostni načrt za mlade). Klavzula o učinku na mlade je del splošne ocene učinka, ki se obvezno izvede za vsak nov zakonodajni akt, ki ga sprejme vlada.

Organ, pristojen za klavzulo o učinku na mlade, je Generalni sekretariat vlade pri Kabinetu predsednika vlade. To je organ, ki spremlja uporabo klavzule o učinku tako, da določi sodelujoča ministrstva, imenuje koordinatorja ali zagotovi splošne smernice.

Ministrstva so odgovorna za izvajanje klavzule o vplivu na mlade za predpise, ki jih pripravijo. Pri tem lahko ministrstva prejmejo tehnično podporo Generalnega direktorata za mladino, neformalno izobraževanje in prostovoljstvo pri Ministrstvu za nacionalno izobraževanje in mlade. Ministrstva so torej odgovorna za postopek, ki se sistematično uporablja za predpise, ki jih pripravi vlada. Parlamentarni predlogi zakonov lahko vključujejo tudi klavzulo o vplivu na mlade, odvisno od volje poslanca, ki je dal pobudo za pripravo osnutka.

Klavzula o učinku na mlade se uporablja na vseh področjih politike v fazi predhodnega zakonodajnega pregleda in priprave osnutka. Osredotoča se na tri glavne cilje: zagotavljanje enakosti vseh mladih (16-25 let), ohranjanje medgeneracijske pravičnosti in preprečevanje diskriminacije pri dostopu do storitev in pravic.

Informacije, na katerih temelji klavzule o učinku na mlade, se zbirajo v posebnih upravnih obrazcih, ki so bili vzpostavljeni z memorandumom leta 2018. Ti obrazci zastavljajo jasna vprašanja, na katera je treba odgovoriti, da se oceni pričakovani učinek zakonodaje na mlade. Vprašanja zajemajo vidike, kot so obstoj

posebnih starostnih skupin, ki jim je zakonodaja namenjena, pričakovane kratkoročne in dolgoročne posledice za mlade ter vključitev ukrepov, posebej namenjenih mladim. Kvantitativne in kvalitativne informacije, ki se uporabljajo za odgovore na ta vprašanja, običajno izhajajo iz notranjih posvetovanj z vladnimi službami in iz raziskovalnih poročil ter drugih virov. Za merjenje pomembnosti učinka se ne uporabljajo vnaprej določeni kazalniki.

Poleg predstavnikov ministrstev in oddelkov, ki sodelujejo pri pripravi zakonodaje - in morebiti Ministrstva za državno izobraževanje in mlade, če se z njim posvetujejo - noben drug akter ne prispeva k uporabi klavzule o učinku na mlade. Generalni direktorat za mladino, neformalno izobraževanje in prostovoljstvo navaja, da se s predstavniki mladih uradno ne posvetuje. Vendar pa lahko po presoji zadevnega ministrstva potekajo neformalna posvetovanja.

Na koncu postopka se lahko oblikujejo spremembe osnutka zakonodaje - tudi kot rezultat ocene učinka -, da se ublažijo morebitni negativni učinki na mlade. Čeprav naknadnega vrednotenja izvajanja posebne zakonodaje ni, tako kot je v Avstriji, pa Svetovalni svet za mladinsko politiko vsako leto oceni izvajanje klavzule o učinku na podlagi poročila Generalnega direktorata za mladino, neformalno izobraževanje in prostovoljstvo. Na podlagi rezultatov ocene se lahko zahtevajo izboljšave pri uporabi klavzule o učinku na mlade, na primer z večjo obveščenostjo javnosti o njenih ugotovitvah, s ponavljanjem ocene ob koncu postopka priprave osnutka, s predlogom, da se klavzula o učinku na mlade uporabi tudi v zvezi z zakonodajo, ki jo predlagajo poslanci, ali da se izvede, ko so parlamentarne spremembe že izglasovane.

Slika 9. Francija: Klavzula o učinku na mlade

Avstrija

Ocena učinka predpisov (razsežnost v zvezi z otroci in mladimi) ali pregled ukrepov z vidika mladih je bil uveden leta 2013 v okviru splošne reforme zveznega zakona o proračunu države. Osnovni namen je bil povečati ozaveščenost o interesih in potrebah mladih ter razširiti obseg političnih odločitev, da bi vključevale njihovo perspektivo. To naj bi dolgoročno omogočilo otrokom in mladim prijaznejšo družbo v Avstriji.

Pregled ukrepov z vidika mladih je obvezen mehanizem ocene učinkov na mlade, ki je del splošnejšega procesa ocene učinka predpisov. Pregled ukrepov z vidika mladih, ki ga sproži ministrstvo, pristojno za osnutek zakona, ali pristojni proračunski organ, se uporablja za vse zakone, ki jih pripravi vlada, ne glede na njihovo politično področje. Zvezni urad za upravljanje uspešnosti, ki je pristojen za notranji nadzor kakovosti, spremlja, kako ministrstva izvajajo pregled ukrepov z vidika mladih.

V priložnostnem priročniku so opisani »testi pomembnosti«, ki jih morajo ministrstva opraviti v okviru pregleda in ki temeljijo na zakonodajnem okviru iz avstrijskega ustavnega prava in Konvencije ZN o otrokovih pravicah. Za vsak osnutek zakona morajo ministrstva s pomočjo posebnega orodja IT odgovoriti na številna vprašanja. Najprej se morajo opredeliti, ali bo ciljna zakonodaja vplivala na mlade. Če je odgovor na to začetno vprašanje pritrdilen, bodo ministrstva nadaljevala s pregledom ukrepov z vidika mladih, v nasprotnem primeru pa takšnega pregleda ne bo.

Kadar je treba opraviti pregled ukrepov z vidika mladih, se vidiki, ki se upoštevajo, nanašajo na tri splošne razsežnosti: varovanje in spodbujanje zdravja ter razvoj in izpolnjevanje pravic otrok (0-18 let) in mladih odraslih (18-30 let); skrb za otroke in mlade odrasle ter zagotavljanje podpore zanje; ter srednjeročno zagotavljanje varne prihodnosti otrok in mladih odraslih.

Prisotnost pomembnih učinkov na zgoraj navedene razsežnosti življenja mladih se meri z več kazalniki. Prvi dve razsežnosti se preverjata glede na število mladih, na katere bi lahko vplivala nova zakonodaja, pri čemer se prag določi pri 1.000 posameznikih. Vpliv na tretjo razsežnost - zagotavljanje varne prihodnosti mladih - pa se meri s preverjanjem višine vloženih sredstev, ki je določena na 1 milijardo EUR v obdobju 10 let. Pri isti razsežnosti se upošteva tudi, ali se pričakuje, da bodo drugi pomembni učinki trajali več kot 25 let (npr. tisti, ki se nanašajo na strategije ali politike na področju obdavčevanja, energije ali okolja).

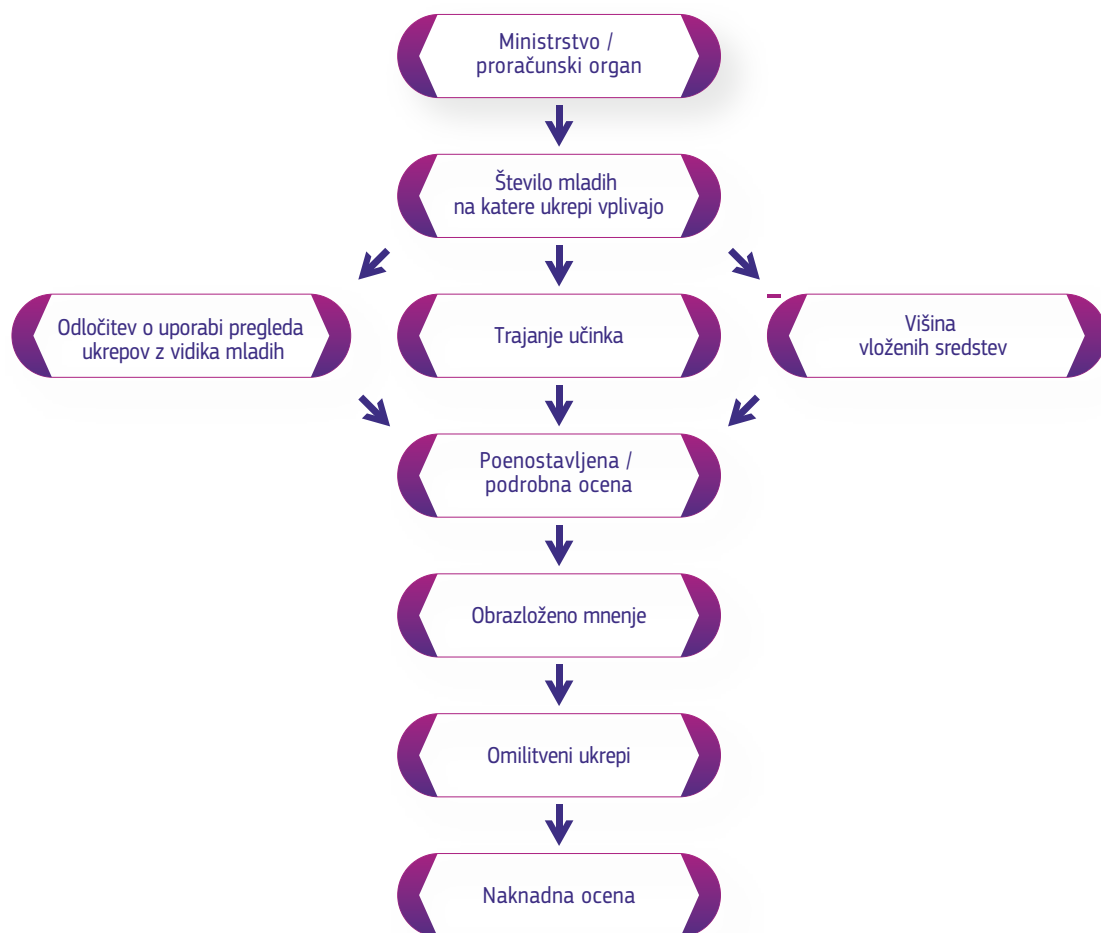
Stopnja pomembnosti določa potrebo po poenostavljeni ali podrobnejši oceni učinka. Kadar se uporabi druga od obeh možnosti, se ocena izvede na podlagi kvantitativnih in kvalitativnih podatkov. Viri se lahko razlikujejo, vendar na splošno vključujejo ocene obstoječih podatkov in statističnih podatkov, rezultate raziskav in raziskovalna poročila.

S pregledom ukrepov z vidika mladih se pridobijo objektivna in obrazložena mnenja o vplivu zakonodaje na mlade, ki se nato upoštevajo pri pripravi zakonodajnih projektov. Zlasti kadar pregled ukrepov z vidika pokaže morebitne kontraproduktivne učinke na mlade, se določijo blažilni ukrepi. Zaradi zagotavljanja kakovosti mora Generalni direktorat za družino in mlade preveriti, ali so informacije vključene v poročilo o vplivu, popolne.

Ministrstva niso dolžna izvajati vseh priporočil, vendar morajo utemeljiti svoje odločitve. Proces uradno ne predvideva vključevanja predstavnikov mladih.

Pri pregledu ukrepov z vidika mladih je predvideno tudi sistematično naknadno vrednotenje: v petih letih od začetka veljavnosti je treba zakonodajo oceniti glede na priporočila iz ocene učinka, da se ocenijo dejanski učinki in po potrebi opredelijo vidiki, ki jih je treba izboljšati.

Slika 10. Avstrija: Pregled ukrepov z vidika mladih

2.2. Primerjalni pregled

Primerjava teh štirih izkušenj nam omogoča, da prepoznamo skupne splošne vzorce, skupaj z nekaterimi razlikami. V naslednji analizi so takšni vzorci obravnavani s štirih vidikov: obsega, metodologije, postopkov in uporabe rezultatov.

Obseg

Področje uporabe

V vseh državah, kjer imajo sedež, se pregled ukrepov z vidika mladih uporablja za osnutke zakonodaje, ki jih izda vlada. Vendar pa obstajajo razlike. V flamski skupnosti v Belgiji se JoKER uporablja samo za zakonodajo, ki izvira od vlade in je predmet parlamentarne odobritve, medtem ko se vladni akti, ki se neposredno izvajajo, ne preverjajo. Po drugi strani pa lahko v Franciji parlamentarni predlogi zakonov vključujejo tudi klavzulo o učinku na mlade, odvisno od volje poslanca, ki je sprožil oblikovanje osnutka. Kar zadeva vsebino zakonodaje, se lahko pregled ukrepov z vidika mladih uporabi na katerem koli področju politike. Zato prispevajo k racionalizaciji interesov mladih na vseh področjih oblikovanja politik. Ta pristop lahko vključuje vidike mladih na področjih, ki tradicionalno ne spadajo na področje mladinske politike.

Razsežnosti, povezane z mladimi

Pri opredelitvi učinka zakonodaje na mlade se upoštevajo številni vidiki, povezani z življenjem mladih. V flamski skupnosti v Belgiji se upoštevajo vse razsežnosti, ki se nanašajo na življenje mladih. V drugih analiziranih državah se razsežnosti, glede na katere se običajno preverjajo učinki zakonodaje, nanašajo na pet glavnih področij: zdravje, oskrbo in dobro počutje, samostojnost, enakost in nediskriminacijo. Nemški pregled ukrepov z vidika mladih zajema širši obseg razsežnosti, povezanih z mladimi, in sicer z ocenjevalno shemo, ki jo sestavlja šest področij življenja in 11 razsežnosti učinka. Področja življenja vključujejo družino, prosti čas, izobraževanje in delo, okolje in zdravje, politiko in družbo ter digitalni svet.

Metodologija

Temelječa na dokazih

V vseh obravnavanih državah ocena posledic zakonodaje za mlade temelji na zbiranju dokazov v obliki kvalitativnih in kvantitativnih informacij.

Ministrstva v Franciji se večinoma zanašajo na interno delo in posvetovanja med vladnimi službami. Pregled ukrepov z vidika mladih v flamski skupnosti v Belgiji, Nemčiji in Avstriji na splošno temelji na sekundarnih virih, kot so znanstvene študije in uradne statistike. V Nemčiji se lahko dokazi, kadar podatki niso neposredno na voljo, na primer kadar so urejeni novi vidiki, zbirajo priložnostno (npr. z anketami in posvetovanji z deležniki), pri čemer se upošteva čas, ki je na voljo za pripravo rezultatov pregleda ukrepov z vidika mladih.

Merila in kazalniki

V Nemčiji in Avstriji se pregled ukrepov z vidika mladih izvaja na podlagi vnaprej določenih meril in kazalnikov. V Nemčiji se za oceno, kje in kako lahko nova zakonodaja vpliva na življenje mladih, uporablja ocenjevalna shema. Podroben seznam razsežnosti, ki jih ima učinek, pomaga določiti in opisati učinke. Nasprotno pregled ukrepov z vidika mladih v Avstriji vključuje tri posebne kazalnike (število mladih na katere ukrepi vplivajo, dodeljena proračunska sredstva in pričakovano trajanje učinkov zakonodaje), ki se uporabljajo za merjenje pomena posledic za mlade. Po drugi strani se flamski JoKER in francoska klavzule o učinku na mlade ne izvajata na podlagi posebnih meril. V Franciji je Svetovalni svet za mladinske politike v splošni oceni klavzule o učinku na mlade iz leta 2017 (Svetovalni svet za mladinske politike, 2017) odsotnost vnaprej določenega nabora kazalnikov označil za omejitvev.

Postopki

Uporaba pregleda ukrepov z vidika mladih

Medtem ko v Franciji za vse zakone, ki jih sproži vlada, in vse vladne predpise samodejno velja klavzula o učinku, v drugih državah pregled ukrepov z vidika mladih zahteva, da pristojna institucija (ministrstva, pristojna za osnutek zakonodaje, ali v primeru Nemčije Kompetenčni center ComYC) ugotovi, ali ima zakonodajna pobuda posledice za mlade. To je prvi korak pri odločanju o potrebi po izvedbi podrobnega pregleda ukrepov z vidika mladih. Če je to potrebno, se učinki zakonodaje ocenijo samodejno, s čimer se zagotovi doslednost pri upoštevanju potreb mladih na vseh področjih politike. Poleg tega lahko v flamski skupnosti v Belgiji odločitev pristojnega ministrstva, da ne uporabi programa JoKER, izpodbijajo Oddelek za kulturo, mlade in medije, minister za mlade in Državni svet.

Faza uporabe v procesu oblikovanja politik

V vseh državah se pregledi ukrepov z vidika mladih izvajajo med predhodno oceno prihodnje zakonodaje (tj. v predhodni fazi) in v poznejši fazi priprave. Vloga pregleda ukrepov z vidika mladih je torej zagotoviti informacije o verjetnem učinku nove zakonodaje na mlade in pritegniti pozornost zakonodajalca na interese mladih, jih opozoriti na morebitne negativne rezultate za določeno družbeno skupino ter zahtevati ali predlagati oblikovanje blažilnih ukrepov v zgodnji fazi procesa oblikovanja politik.

Vključevanje različnih administrativnih storitev

Ministrstvo, ki daje pobudo za zakonodajo, je na splošno odgovorno za pregled ukrepov z vidika mladih, razen v Nemčiji, kjer pregled ukrepov z vidika mladih izvaja Kompetenčni center ComYC, organ, ki je zunaj državne upravne sfere, vendar je pooblaščen za nadzor postopka. Poleg tega je lahko v treh državah vključenih več drugih služb in oddelkov. V flamski skupnosti v Belgiji se za nasvet in podporo v primeru JoKER posvetuje z Oddelkom za kulturo, mladino in medije. Ta Oddelek ima tudi nalogo, da zagotovi, da se JoKER izvaja, kadar koli je to potrebno, in lahko v primeru, da poročilo JoKER ni pripravljeno, zasliši pristojno ministrstvo. Ministrstvo za mlade lahko izvaja pritisk na pristojno ministrstvo, državni svet pa se lahko na koncu odloči, da parlamentu ne dovoli zakona, če meni, da je bil JoKER potreben, vendar ni bil pripravljen. V Franciji se lahko v pripravo klavzule o vplivu na mlade vključi ministrstvo za nacionalno izobraževanje in mladino, ki ima posvetovalno vlogo. V Avstriji je za spremljanje izvajanja pregleda ukrepov z vidika mladih pristojen zvezni urad za upravljanje uspešnosti. Poleg tega Generalni direktorat za družino in mladino ministrstvom zagotavlja povratne informacije o izvajanju pregleda.

Vključevanje mladih

V vseh državah mladi niso sistematično vključeni v izvajanje pregleda ukrepov z vidika mladih. Vendar se lahko v flamski skupnosti v Belgiji mladinski svet neformalno vključi v fazo priprave poročila JoKER. Čeprav se v Nemčiji pri vsakodnevnem delu pregled ukrepov z vidika mladih ne posvetuje z mladimi, so vključeni v njegovo redno ocenjevanje. Njihova soudeležba je namenjena opredelitvi vidikov, ki jih je mogoče izboljšati, na primer v zvezi z dokazi in merili, uporabljenimi pri analizi politik. Poleg tega so lahko v nekaterih primerih mladi povabljeni, da

izrazijo svoje mnenje o morebitnih učinkih določenega načrtovanega zakonodajnega akta, ki je pomemben za mlade. V Franciji lahko posvetovanje z mladimi organizira pristojno ministrstvo.

Sprejetje s strani vlade

Osnutek zakonodaje se lahko v fazah sprejemanja v vladi in parlamentarne razprave bistveno spremeni zaradi revizij in sprememb, ki so vključene v besedilo. V zvezi s tem flamska skupnost v Belgiji in Nemčiji določa posebne postopke. Za poročilo JoKER je potreben še drug nasvet Oddelka za kulturo, mladino in medije, če se med razpravo vlade dodajo nove določbe ali sprejmejo spremembe zakonodaje. Podobno Kompetenčni center ComYC v Nemčiji ponovno preuči predloge zakonov, potem ko jih obravnava vlada, tj. ko jih sprejme zvezna vlada. Če se v primerjavi z osnutkom zakona pojavijo spremembe, pomembne za mlade, se izda posodobljen pregled ukrepov z vidika mladih v zvezi z novo različico vladnega zakona. Medtem, ko se drugi krog ocenjevanja v Franciji trenutno ne izvaja, je svetovalni svet za mladinsko politiko izdal mnenje v njegovo korist. Priporočen ukrep bi vključeval oceno, potem ko bi vlada razpravljala o osnutku zakonodaje, da bi se odločila, ali bi bilo treba klavzulo o vplivu na mlade ponovno uporabiti.

Redno ocenjevanje

Pregledi ukrepov z vidika mladih se redno ocenjujejo, da bi se orodja sčasoma izboljšala z upoštevanjem vidikov, povezanih z njihovim obsegom, metodologijo in postopki. V flamski skupnosti v Belgiji lahko ocenjevanje izvajajo neodvisni organi in Oddelek za mladino, vendar ne na strukturni podlagi. Kot je opisano zgoraj, v Nemčiji pregled ukrepov z vidika mladih redno ocenjujejo mladi na dogodkih, ki jih organizira Kompetenčni center ComYC. V Franciji Svetovalni svet za mladinske politike vsako leto oceni izvajanje klavzule o učinku. Rezultati ocene opisujejo izboljšave, ki naj bi se dosegle pri uporabi klavzule o učinku na mlade. V Avstriji zvezno ministrstvo za umetnost, kulturo, javne službe in šport parlamentu vsako leto predstavi poročilo o oceni učinka predpisov na regionalni razvoj, vključno s pregledom ukrepov z vidika mladih. Ta dokument vsebuje rezultate ocenjevanja posameznih oddelkov, skupaj s splošno oceno uspešnosti procesa.

Naknadna ocena dejanskega učinka zakonodaje na mlade

V flamski skupnosti v Belgiji, Nemčiji in Franciji se postopek pregleda ukrepov z vidika mladih zaključuje z zaključkom predhodnih in pripravljalnih

faz oblikovanja politik ter opredelitvijo morebitnih učinkov, ki bi jih zakonodajne pobude lahko imele na mlade. Razmere v Avstriji so drugačne. Tam pregled ukrepov z vidika mladih zahteva, da se ocena učinka zakonodaje na mlade izvede sistematično v petih letih od njenega izvajanja. To je potrebno za oceno dejanskih posledic zakonodaje za položaj mladih, spremljanje izvajanja in opredelitev morebitnih pomanjkljivosti, ki bi jih bilo mogoče odpraviti z novimi zakonodajnimi pobudami.

Rezultati

Sklepne ugotovitve pregleda ukrepov z vidika mladih

Po pregledu ukrepov z vidika mladih se informacije o pričakovanih posledicah zakonodaje za mlade zberejo v poročilih, ki so objavljena. Ta poročila so pogosto vključena v splošno dokumentacijo, priloženo osnutku zakonodaje ⁽¹⁴⁾. Na ta način je upoštevanje morebitnih posledic za mlade vključeno v splošno oceno učinka in lahko tako pridobi pomen pri delu zakonodajalca.

Podlaga za opredelitev blažilnih ukrepov

V vseh državah je eden od bistvenih ciljev pregleda ukrepov z vidika mladih poudariti morebitne negativne učinke osnutkov zakonodaje na mlade. To je ključnega pomena za oblikovanje blažilnih ukrepov s strani zakonodajalca. Ta pristop omogoča, da se že v zgodnji fazi opredelijo alternativni ali dopolnilni ukrepi, ki bolje upoštevajo potrebe mladih, in potencialno preprečuje tveganja za mlade. V flamski skupnosti v Belgiji so predlogi za blažilne ukrepe del poročila JoKER, čeprav to ne pomeni, da jih mora vlada upoštevati v osnutku zakonodaje.

⁽¹⁴⁾ V Nemčiji pregled ukrepov z vidika mladih ni obvezno vključen v splošno dokumentacijo. Ministrstvo za mlade priloži pregled ukrepov z vidika mladih k svojemu stališču, ki ga predloži vladi.

Sklepne ugotovitve

Pregled delovanja ukrepov z vidika mladih in primerjalna analiza njihovih značilnosti omogočata ugotovitev več podobnosti in razlik med štirimi primeri.

Začenši s podobnimi vidiki se pregled ukrepov z vidika mladih v vseh državah nanaša na zakonodajo, ki jo predlaga vlada, in se lahko izvaja na katerem koli področju politike. Drugi skupni vidik je uporaba pregleda ukrepov z vidika mladih v predhodni fazi oblikovanja politike in v naslednji fazi priprave osnutka. To načeloma omogoča oblikovanje ukrepov za ublažitev morebitnih negativnih posledic zakonodaje za mlade. Poleg tega analiza učinka v vseh štirih primerih temelji na dokazih. Kvantitativne in kvalitativne informacije se zbirajo z različnimi metodami (npr. pregled sekundarnih virov, zbiranje informacij od drugih ministrstev, priložnostno zbiranje podatkov, kadar je to mogoče), ki podpirajo analizo. V vseh štirih primerih se pripravijo javna poročila, ki povzemajo ugotovitve pregleda ukrepov z vidika mladih, in se predložijo v vladni nadzor. Poleg tega se posebni postopki sicer razlikujejo od države do države, vendar se pri vseh štirih pregledih ukrepov z vidika mladih redno ocenjujejo njihov obseg, metodologija in postopek.

Poudariti je treba še eno skupno značilnost: v vseh štirih državah soudeležba mladih ni obvezna. Čeprav lahko ministrstvo v nekaterih primerih organizira neformalna posvetovanja, predstavniki mladih niso sistematično vključeni.

Poleg zgoraj opisanih podobnosti je mogoče opaziti tudi nekaj razlik. Nemčija je edini primer, v katerem pregled ukrepov z vidika mladih izvaja organ zunaj državne uprave. V drugih treh primerih postopek vodi ministrstvo, pristojno za zadevno politiko. Poleg tega le v Avstriji pregled ukrepov z vidika mladih zahteva, da se v petih letih od začetka izvajanja zakonodaje sistematično izvaja ocena njenega učinka na mlade, da se ocenijo dejanske posledice zakonodaje za položaj mladih. Glavna razlika je tudi v tem, v kolikšni meri se pregled ukrepov z vidika mladih izvaja sistematično. Medtem ko se v Franciji pregled ukrepov z vidika mladih samodejno izvaja za vsak nov zakonodajni akt, je v drugih državah sistematična obveznost pristojnega ministrstva, da preuči, ali je pregled ukrepov z vidika mladih potreben. Vendar je uporaba meril in kazalnikov za ocenjevanje učinka zakonodajnega akta na mlade skupna le Nemčiji in Avstriji.

Politike, ki niso neposredno namenjene mladim ali niso del običajnega področja mladinske politike, lahko še vedno pomembno vplivajo na življenje mladih. Ocena učinkov političnih pobud na mlade lahko poveča zaupanje med mlajšimi generacijami, kar omogoča, da so mladi v procesu oblikovanja politike obravnavani kot pomembni. Podpira tudi dobro oblikovanje politik, saj zagotavlja, da so načrtovane in nenačrtovane posledice zakonodaje pričakovane ter da so predvideni omilitveni ukrepi v primeru negativnih učinkov. V zvezi s tem je treba razmisliti o vrednosti ocene učinkov na mlade in pregleda ukrepov z vidika mladih.

Vključitev postopkov ocene učinkov na mlade **lahko politikam koristi** v dveh glavnih pogledih. Prvič, z upoštevanjem vidikov, povezanih z mladimi kot pomembno sestavino družbe, se lahko spodbuja celovitost politik. Z obravnavanjem morebitnih izzivov pred začetkom uporabe lahko politike postanejo učinkovitejše pri svojem učinku in izvajanju. Drugič, podpora deležnikov se lahko poveča. Vključitev vidika mladih lahko poveča potencial zakonodaje, da zastopa interese pomembnega dela družbe, da izvede prilagoditve, ki preprečujejo negativne učinke, ter okrepi reprezentativnost in legitimnost ukrepov politik.

Prednost ocene učinkov na mlade in pregleda ukrepov z vidika mladih je lahko tudi v tem, da se **poveča prepoznavnost problematike mladih** na vseh področjih politike. Z zagotavljanjem upoštevanja vidikov mladih v procesu oblikovanja politik lahko mehanizmi za oceno učinka ozavestijo različne službe v državni upravi o položaju mladih in o tem, kako lahko osnutek zakonodaje vpliva nanje. Mladinska politika tako postane vidnejša v procesu oblikovanja politik in racionalizirana na različnih področjih politike.

Hkrati **lahko mladinska politika obogati svoj obseg in vsebino** s poglobljenim poznavanjem učinkov predpisov na vidike življenja mladih, ki bi jih sicer lahko spregledali. Informacije, pridobljene z ocenjevanjem učinkov zakonodaje z drugih področij politike, lahko služijo kot podlaga za ukrepe v okviru oblikovanja mladinske politike. Poleg tega **se lahko okrepi ozaveščenost o mladinski problematiki med oblikovalci politik in splošno javnostjo**. Ko so rezultati ocene učinka javno objavljeni, se lahko položaju mladih nameni večja pozornost v javnopolitičnem diskurzu.

Kljub temu mehanizmi ocene učinkov na mlade in pregled ukrepov z vidika mladih prinašajo posredne prednosti v okviru soudeležbe mladih.

Prvič, povečujejo **preglednost in odgovornost**. Razkrivajo, kakšne politike se pripravljajo, ali vključujejo mladinsko perspektivo in kako nameravajo oblikovalci politik upoštevati interese mladih. To je bilo poudarjeno kot pomemben vidik za organizacije mladih, saj se morajo zavedati razvoja politik, ki vplivajo na mlade.

Poleg tega lahko sredstva ocene učinkov na mlade, zlasti pregled ukrepov z vidika mladih, veljajo za mehanizme za **krepitev zmogljivosti in državljansko vzgojo**. Razkrivajo dinamiko oblikovanja politik, glavne udeležence in institucionalne procese ter tako krepijo znanje mladih o političnem odločanju.

Poleg tega je priznavanje mladih kot ključne politične skupine, katere interesi in potrebe se razlikujejo od interesov in potreb drugih, bistveno za ozaveščanje o problematiki mladih in večjo odzivnost procesa oblikovanja politik na zahteve mladih. To pa lahko prispeva k spodbujanju zanimanja mladih državljanov za politično dejavnost.

Ta dokument predstavlja prvi poskus kartiranja ocene učinkov na mlade v evropskih državah in primerjave pregleda ukrepov z vidika mladih v štirih državah, v katerih obstajajo.

Za osvetlitev dodatnih vidikov so potrebne nadaljnje raziskave. Podrobna analiza drugih oblik ocene učinkov na mlade v evropskih državah bi bila pomemben korak pri oblikovanju popolnega pregleda nad tem, kako potekajo v praksi. Poleg tega bi zbiranje podatkov o konkretnih primerih ocenjenih zakonodajnih aktov prikazalo dejansko izvajanje sredstev za oceno učinkov na mlade in pregleda ukrepov z vidika mladih. To bi lahko potekalo vzporedno s preiskavo področja uporabe pregleda ukrepov z vidika mladih. Čeprav so v tem dokumentu omenjeni na splošno, bi poglobljena analiza ponudila celovit pregled politik, ki so bile dejansko ocenjene. Poleg tega so upravni stroški uvedbe in izvajanja pregleda ukrepov z vidika mladih dodatna tema za prihodnje raziskave.

Razprava o možnostih ocene učinkov na mlade in pregleda ukrepov z vidika mladih se je razširila na več drugih držav v Evropi, ki ocenjujejo možnost in postopke za uvedbo podobnih sredstev. Vzajemno učenje med državami se zdi ključnega pomena za učinkovito izvajanje pregleda ukrepov z vidika mladih tam, kjer še niso uvedeni. Primerjava različnih postopkov in ugotavljanje pomembnih značilnosti lahko spodbudita razvoj nadaljnjih sistemov ocene učinkov na mlade pri oblikovanju politik in nenazadnje spodbudita ozaveščenost mladih Evropejcev o političnih razpravah in njihovo zanimanje za politično soudeležbo.

Priloga – Pregled značilnosti pregleda ukrepov z vidika mladih

	Belgija (flamska skupnost)	Nemčija	Francija	Avstrija
Uvedeno v (leto)	2008	2017	2018	2013
Upoštevana starostna skupina	0–251	12–27	16–25	0–30

OBSEG				
Področja politike	Vsa			
Področja mladinske politike	Vsa			
Upoštevana področja življenja mladih	Vsa	Področja življenja: družina, prosti čas, izobraževanje in delo, okolje in zdravje, politika in družba, digitalni svet	Nediskriminacija pri dostopu do storitev in socialnih pravic; zaposlovanje in avtonomija; zagotavljanje enakosti med mladimi in ohranjanje medgeneracijske pravičnosti	Zaščita, spodbujanje zdravja, razvoja in samouresničevanja otrok in mladih odraslih; skrb za otroke in mlade ter njihovo vzdrževanje; zagotavljanje varne prihodnosti otrok in mladih odraslih
Vrsta zakonodaje, na podlagi katere se izvaja pregled ukrepov z vidika mladih	Zakonodaja na pobudo vlade, ki jo mora potrditi parlament	Zakonodaja na pobudo vlade	Zakonodaja na pobudo vlade	Zakonodaja na pobudo vlade

METODOLOGIJA				
Na podlagi dokazov	Pregled literature, obstoječi podatki in statistika, raziskovalna poročila	Pregled literature. Če podatki niso na voljo: ankete, fokusne skupine, razgovori s strokovnjaki	Informacije v odgovorih posameznih ministrstev običajno izhajajo iz raziskovalnih poročil	Ocenjevanje obstoječih podatkov in statističnih podatkov, rezultatov anket, raziskovalnih poročil
Vnaprej določeni kazalniki in merila	Jih ni	11 razsežnosti učinka ⁽¹⁵⁾	Jih ni	Število mladih, na katere zakonodaja vpliva, raven sredstev in trajanje učinka
Vrsta zbranih informacij	Kvantitativne in kvalitativne			

POSTOPKI				
Uporaba pregleda ukrepov z vidika mladih	Odločitev pristojnega ministrstva	Odločitev Kompetenčnega centra ComYC	Sistematično	Odločitev pristojnega ministrstva
Pristojna institucija	Ministrstvo, ki predlaga osnutek zakona	Kompetenčni center ComYC	Ministrstvo, ki predlaga osnutek zakona	Ministrstva in organ upravljanja proračuna, ki so odgovorni za začetek postopka sprejemanja zakonodaje

⁽¹⁵⁾ Možnosti sodelovanja; izobraževalni pogoji in priložnosti; vplivi na zdravje; individualne pravice; finančni vplivi; dostop do medijev in njihova uporaba; mobilnost; zaščita pred diskriminacijo/stigmatizacijo; zaščita pred nasiljem; samoodločba/neodvisnost; družbeni odnosi.

	Belgija (flamska skupnost)	Nemčija	Francija	Avstrija
Odgovorna institucija je del državne uprave	Da	Ne	Da	Da
Pobudnik	Ministrstvo, ki predlaga osnutek zakona	Kompetenčni center ComYC	Generalni sekretariat vlade v okviru kabineta predsednika vlade	Ministrstvo, ki predlaga osnutek zakona
Faza zakonodajnega postopka	Predhodna ocena in priprava osnutka zakona			
Vključeni akterji	Ministrstva in potencialno drugi akterji (predstavniki mladih, deležniki, strokovnjaki), če se z njimi posvetuje pristojno ministrstvo	Strokovnjaki in raziskovalci v okviru Kompetenčnega centra ComYC	Ministrstva, ki dajejo pobudo za zakonodajo	Vsi organi, ki so zadolženi za pripravo sprejemanja zveznih zakonov: člani zvezne vlade (ministrstva) ali organ za upravljanje proračuna
Posvetovanje z mladimi	Možno (Mladinski svet)	Omejeno na dogodke, na katerih mladi posredujejo povratne informacije o delu Kompetenčnega centra ComYC ali o določenem delu načrtovane zakonodaje	Možno, vendar neformalno	Ne
Mehanizmi naknadnega spremljanja izvajanja zakonodaje	Ne	Ne	Ne (vendar Svetovalni svet za mladinsko politiko vsako leto oceni izvajanje pregleda ukrepov z vidika mladih in predlaga izboljšave)	Sistematično (zakonodajne in druge projekte je treba interno oceniti najpozneje pet let po začetku njihove veljavnosti)

REZULTATI				
Rezultati pregleda ukrepov z vidika mladih	Opis ciljev, ciljne skupine in podciljnih skupin otrok in mladih ter predvidenih učinkov osnutka zakonodaje na njihov položaj, če ne bo predlagane zakonodaje; alternative zakonodajnemu predlogu	Nevtralen in objektivni opis načrtovanih in nenačrtovanih učinkov predlagane zakonodaje na življenje mladih	Opis vpliva na mlade	Cilji, ukrepi in učinki zakonov
Rezultati so javni	Da			
Omilitveni ukrepi	Oblikuje jih pristojno ministrstvo			

Literatura in viri

Adelle, C. in Weilan, S. (2012), »Policy assessment: The state of the art', *Impact Assessment and Project Appraisal*, zvezek 30, izdaja 1, str. 25-33, <https://doi.org/10.1080/1461551.7.2012.663256>.

Advisory Council on Youth Policies (2017). Activity report 2017. <https://www.vie-publique.fr/files/rapport/pdf/278008.pdf>.

Augsberger, A., Collins, M. E. in Gecker, W. (2017), »Best practices for youth engagement in municipal government«, *National Civic Review*, zvezek 106, št. 1, str. 9-16, <https://www.jstor.org/stable/10.1002/naticivirevi.106.1.0009>.

Backlund, A. K. (2009), »Impact assessment in the European Commission – A system with multiple objectives«, *Environmental Science and Policy*, zvezek 12, izdaja 8, <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2009.04.003>.

Banjac, M. (2014), »Governing youth: Configurations of EU youth policy', *CEU Political Science Journal*, zvezek 9, št. 3-4, str. 139-286, <http://politicalscience.ceu.edu/sites/politicalscience.ceu.hu/files/attachment/basicpage/192/93-4sept-dec20141.pdf>.

Bessant, J. (2004), »Mixed messages: Youth participation and democratic practice', *Australian Journal of Political Science*, zvezek 39, izdaja 2, str. 387-404, <https://doi.org/10.1080/1036114042000238573>.

Svet EU (1999), Resolution of the Council and the ministers of youth meeting within the Council of 8 February 1999 on youth participation, UL C 42, 17.2.1999, str. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:41999X0217>.

Svet EU (2005), Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi — izvajanje Evropskega pakta za mlade in spodbujanje dejavnega državljanstva, UL C 292, 24.11.2005, str. 5, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42005X1124%2803%29>.

Svet EU (2015), Resolucija Sveta o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi, UL C 417, 15.12.2015, str. 10, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42015Y1215%2802%29>.

Svet EU (2018), Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladih: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027, UL C 456, 18.12.2018, str. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42018Y1218%280%29>.

Svet EU (2020), Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju demokratične ozaveščenosti in demokratičnega udejstvovanja mladih v Evropi, UL C 415, 1.12.2020, str. 16, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.415.01.0016.01.ENG&toc=O%3AC%3A2020%3A415%3ATOC.

Svet EU (2021), Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o varovanju in ustvarjanju državljanskih prostorov za mlade, ki omogočajo smiselno participacijo mladih, UL C 501I, str. 19, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XG1213%2804%29>.

Svet EU (2022a), Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju medgeneracijske razsežnosti na področju mladine za krepitev dialoga in socialne kohezije, UL C 495, str. 56, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOC_2022_495_R_0003.

Svet EU (2022b), *Konferenca o prihodnosti Evrope – Poročilo o končnem izidu – maj 2022*, Urad za publikacije Evropske unije, Luksemburg <https://data.europa.eu/doi/10.2861/607246>.

Svet EU (2023), Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju vključevanja mladih v postopke odločanja o politikah v Evropski uniji, UL C, C/2023/1342, 29.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1342/oj>.

Crowley, A. in Moxon, D. (2017), *New and innovative forms of youth participation in decision-making processes*, Council of Europe, Strasbourg, <https://edoc.coe.int/en/youth-in-europe/7625-new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-processes.html>.

Deighton-Smith, R., Erbacci A. in Kauffmann C. (2016), »Promoting inclusive growth through better regulation: The role of regulatory impact assessment', *OECD Regulatory Policy Working Papers*, št. 3, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/5jm3tqwqplvj-en>.

De Wilde, A., Gadeyne, L., Van den Bergh, E. et al. (2023), *EU Youth Test/Check - An updated and revised synthesis and analysis in view of the upcoming Belgian EU youth presidency 2024*, <https://flandersineu.be/sites/default/files/2023-05/Background%20nota%20EU%20Youth%20Test-Check.pdf>.

Dunlop, C. A. in Radaelli, C. M. (2022), »Better regulation in the European Union«, in: Maggetti, M., Di Mascio, F. in Natalini, A. (eds), *Handbook of Regulatory Authorities*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, Northampton, str. 303-313.

EESC (2022), Opinion - The EU youth test, SOC/728, <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2022-01524-00-00-AC-TRA-EN.docx/content>.

Evropska komisija (2001), European Commission White Paper - A new impetus for European youth, COM(2001) 681 of 21 November 2001, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52001DC0681>.

Evropska komisija (2015), Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij. Better regulation for better results - An EU agenda, COM(2015) 215 final of 19 May 2015, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52015DC0215>.

Evropska komisija (2021a), Commission staff working document accompanying the document »Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the implementation of the EU youth strategy (2019-2021)«, SWD(2021) 286 final of 14 October 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0286>.

Evropska komisija (2021b), Commission staff working document - Better regulations guidelines, SWD(2021) 305 final of 3 November 2021, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14004-2021-INIT/en/pdf>.

Evropska komisija (2021c), Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Boljše pravno urejanje: Joining forces to make better laws, COM(2021) 219 final of 29 April 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0219>.

Evropska komisija (2022a), Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Conference on the Future of Europe - Putting vision into concrete action, COM(2022) 404 final of 17 June 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404>.

Evropska komisija (2022b), Flash Eurobarometer 502 - Youth and democracy in the European Year of Youth, Publications Office of the European Union, Luksemburg, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2282>.

Evropska komisija (2024), Commission staff working document accompanying the document »Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the European Year of Youth 2022«, SWD(2024) 1 of 10 January 2024, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD%3A2024%3A1%3AFIN>.

European Committee of the Regions (2022), Opinion of the European Committee of the Regions on the Future of Youth Policy in the EU - Reflection on youth policy and youth mainstreaming in the context of the European Year of Youth, UL C 79, 2.3.2023, str. 30, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022IR2752>.

European Court of Auditors (2010), *Impact Assessments in the EU Institutions: Do they support decision-making? - Special report 03/2010*, Publications Office of the European Union, Luksemburg, https://www.eca.europa.eu/en/publications/SR10_03.

European Education and Culture Executive Agency, Eurydice (2019), *Digital Education at School in Europe - Eurydice report*, Publications Office of the European Union, Luksemburg, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/763>.

European Parliament (2022), European Parliament Resolution of 24 November 2022 on the European Year of Youth 2022 legacy (2022/2953(RSP)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0424_EN.pdf.

European Youth Forum (2022), »The EU youth test: Investing now in the Union's future - Concept note«, https://www.youthforum.org/files/Concept-Note_final-2024.pdf.

Frank, K. I. (2006), »The potential of youth participation in planning«, *Journal of Planning Literature*, zvezek 20, izdaja 4, <https://doi.org/10.1177/0885412205286016>.

Gil de Zuniga, H., Diehl, T. in Ardevol-Abreu, A. (2017), »Internal, external, and government political efficacy: Effects on news use, discussion, and political participation«, *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, zvezek 61, izdaja 3, str. 574596, <https://doi.org/10.1080/08838151.2017.1344672>.

- Ginwright, S. in Taj, J. (2002), »From assets to agents of change: Social justice, organizing, and youth development', *New Directions for Youth Development*, zvezek 2002, izdaja 96, str. 27-46, <https://doi.org/10.1002/yn.25>.
- Hanna, K., Hassall, I. in Davies, E. (2006), »Child impact assessment«, *Social Policy Journal of New Zealand*, izdaja 29, str. 32-42, <https://www.msd.govt.nz/documents/about-msd-and-our-work/publications-resources/journals-and-magazines/social-policy-journal/spj29/29-pages-32-42.pdf>.
- Kitanova, M. (2020), »Youth political participation in the EU: Evidence from a cross-national analysis', *Journal of Youth Studies*, zvezek 23, izdaja 7, str. 819-836, <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1636951>.
- Kompetenzzentrum Jugend-Check (2022), *Documentation of the International Conference on Regulatory Impact Assessment for the Young Generation*, Deutsches Forschungsinstitut für öffentliche Verwaltung, Speyer, <https://www.jugend-check.de/wp-content/uploads/2022/07/documentation-international-conference.pdf>.
- Nunez, H., Llena Berne, A., Fabra Fres, N. et al. (2021), »Participatory action research and participatory evaluation - Analysis of two methodological approaches to promote youth agency and participation«, *Revista de Cercetare Şi Interventie Sociala*, zvezek 75, str. 28-52, <https://doi.org/10.33788/rcis.75.2>.
- OECD (2017), »Engaging youth in policy-making processes (Module 6)«, in: *Evidence-based Policy Making for Youth Wellbeing: A toolkit*, OECD Publishing, Paris, str. 147-160, <https://doi.org/10.1787/9789264283923-10-en>.
- OECD (2018), *Youth Stocktaking Report*, <https://www.oecd.org/gov/youth-stocktaking-report.pdf>.
- OECD (2020), *Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for all generations?*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c3e5cb8a-en>.
- OECD (2021a), *OECD Regulatory Policy Outlook 2021*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/38b0fdb1-en>.
- OECD (2021b), »Regulatory impact assessment and EU law transposition in the western Balkans«, *SIGMA Papers*, št. 61, [https://one.oecd.org/document/GOV/SIGMA\(2021\)1/en/pdf](https://one.oecd.org/document/GOV/SIGMA(2021)1/en/pdf).
- OECD (2022), *Better Regulation Practices across the European Union 2022*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/6e4b095d-en>.
- Papp, K. (2022), *EU Youth Test - A guiding framework for practical implementation*, https://www.youthforum.org/files/EU_Youth_Test_Guiding_Framework.pdf.
- Permanent Representation of Belgium to the European Union, Delegation of Flanders (2023), *EU Youth Test/Check - Report of the information and networking event on the EU youth test/check*, <https://flandersineu.be/sites/default/files/2023-05/Report%20EU%20Youth%20Test-Check.pdf>.
- Radaelli, C. M. (2009), »Measuring policy learning: Regulatory impact assessment in Europe', *Journal of European Public Policy*, zvezek 16, izdaja 8, str. 1145-1164, <https://doi.org/10.1080/13501760903332647>.
- Schafer, A., Roßteutscher, S. in Abendschön, S. (2020), »Rising start-up costs of voting: Political inequality among first-time voters', *West European Politics*, zvezek 43, izdaja 4, str. 819-844, <https://doi.org/10.1080/01402382.2019.1638141>.
- Schneider, A. (2022), »Impact assessment for the young generation« in Austria - »Youth check« - Regulatory impact assessment (RIA) for children and youth«, presentation at the EESC conference on the proposal for promoting an EU youth test, 8 June 2022, https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/2022-06-08_soc728_andreas_schneider.pdf.
- Sirinic, D. (2015), »The political consequences of low youth participation in contemporary democracies«, PhD thesis, Central European University, https://www.etd.ceu.edu/2015/sirinic_daniela.pdf.
- Stockemer, D. in Sundström, A. (2019), »Youth's underrepresentation in the European Parliament: Insights from interviews with young Members of the European Parliament (MEPs)', *Intergenerational Justice Review*, zvezek 5, št. 1, <https://doi.org/10.24357/igin5.1.730>.
- United Nations (2015), *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*, <https://sdgs.un.org/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development-17981>.
- United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean, Camarínhas, C. (2019), *Implementation strategies for youth mainstreaming in sustainable development processes*, United Nations, Santiago, https://repositorio.cepal.org/bitstream/handle/11362/44465/1/LCCAR2019_03_en.pdf.

Zahvala

EVROPSKA IZVAJALSKA AGENCIJA ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO (EACEA)

Platforme, študije in analize

Boulevard Simon Bolivar 34 (Unit A6)
1049 Bruselj
BELGIJA

(<https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki>)

Izvršni direktor

Peter Birch

Avtorji

Giulia Paolini (koordinator) in Samuele Lupi

Grafika

Patrice Brel

Naslovnica

Urad za publikacije Evropske unije

Koordinator izvedbe

Gisele De Lel

MREŽA NACIONALNIH KORESPONDENTOV V ZVEZI Z MLADIMI

AVSTRIJA

Bundesnetzwerk Österreichische Jugendinfos
National Network of Austrian Youth Information Centres
Lilienbrunnengasse 18/2/41
AT-1020 Wien

BELGIJA

Federation Wallonie Bruxelles
Service de la Jeunesse
Bd Leopold II, 44
(bureau 2A.012)
BE-1080 Bruxelles

Youth Research Platform Universiteit Gent
Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek
Jeugdonderzoeksplatform
H. Dunantlaan 2
BE-9000 Gent

Jugendbüro der Deutschsprachigen Gemeinschaft V.o.G.
Brauereihof 2
BE-4700 Eupen

BOSNA IN HERCEGOVINA

Ministry of Civil Affairs of Bosnia and Herzegovina
Education Department
Mobility and Youth Unit
Trg BiH 3
BA-71 000 Sarajevo

BOLGARIJA

Ministerstvo Na Mladezhta I Sporta
75 Vasil Levski BLVD
BG-1040 Sofia

ČRNA GORA

Ministry of Education, Science, Culture and Sports Directorate
General for Tertiary Education Vaka Djurovica bb.
ME-81000 Podgorica

HRVAŠKA

Central State Office for Demography and Youth
Trg Nevenke Topalusic 1
HR-10 000 Zagreb

CIPER

Youth Board of Cyprus
104 Athalassas Avenue
CY-2024 Nicosia

ČEŠKA

Ceska rada deti a mladeze
Czech Council of Children and Youth
Senovazne nam 977/24
CZ-110 00 Praha

ESTONIJA

Education and Youth Board
Haridus- ja Noorteamet
Lootsa 4
EE-11415 Tallinn

FINSKA

Nuorisotutkimusseura ry ungdomsforskningsallskapet rf
Finnish Youth Research Network
Kumpulantie 3 A
FI-00520 Helsinki

FRANCIJA

Ministere de l'Education nationale et de la Jeunesse
Direction de la Jeunesse, Education Populaire et Vie Associative
(DJEPVA)
95, avenue de France
FR-75650 Paris Cedex 13

NEMČIJA

IJAB - International Youth Service of the Federal Republic of
Germany
Godesberger Allee 142-148
DE-53175 Bonn

GRČIJA

University of West Attica (UN IWA)
Egaleo Campus, Agiou Spyridonos
Office: Kl.114
GR-122 43 Egaleo, Attiki

MADŽARSKA

Tempus Kozalapitvány / Tempus Public Foundation
Kethly Anna Square 1
HU-1438 Budapest 70, Pf 508

Ministry of Human Capacities
Department of Children and Youth Affairs
Strategic and Coordination Department
Research Department
Tuzer utca 33-35
HU-1134 Budapest

ISLANDIJA

Ranni's - The Icelandic Centre for Research
Division of Education, Culture and Youth
Borgartun 30
IS-105 Reykjavik

IRSKA

Strategic Initiatives Manager
Leargas
King's Inns House
Parnell Street
IE-Dublin 1
D01 A3Y8

ITALIJA

Dipartimento di Studi Politici e Sociali - Università di Salerno
Via Giovanni Paolo Secondo 132
IT-84084 Fisciano (Salerno)

LATVIJA

The Ministry of Education and science of Republic of Latvia
Department of Policy Initiatives and Development Youth Affairs
Mukusalas iela 41
LV-1004 RTga

LITVA

Lithuanian Centre for Social Sciences
A. Gostauto g. 9
LT-01108 Vilnius

LUKSEMBURG

Association Anefore
Assisted by the University of Luxembourg - research unit EduPole
Walferdange
Route de Diekirch
Batiment 03 - Etage 01
LU-7220 Luxembourg

MALTA

Agenzija Zghazagh
St Joseph High Road SVR
1012 STA Venera

NIZOZEMSKA

Naslov za obiskovalce:
Churchillaan 11,
3527 GV Utrecht
Poštni naslov:
Nederlands Jeugdinstituut
Postbus 19221
3501 DE Utrecht

SEVERNA MAKEDONIJA

National Agency for European Educational Programmes
and Mobility (NAEPM)
bul. Kuzman Josifovski - Pitu n. 17,
P.O. 796
MK-1000 Skopje

NORVEŠKA

Barne- Ungdoms og Familie-Direktoratet Organisasjonsledd
Norwegian National Agency
Directorate for Children, Youth and Family Affairs (Bufdir)
Address: Fredrik Selmers vei 3, 0663 Oslo
Poštni naslov:
Postboks 2233, 3103 Tonsberg

POLJSKA

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Foundation for the Development of the Education System (FRSE)
National Agency for the Erasmus+ Programme
al. Jerozolimskie 142A
PL-02-305 Warszawa

PORTUGALSKA

Portuguese Institute of Sport and Youth
Rua Rodrigo da Fonseca, 55
PT-1250-190 Lisbon

ROMUNIJA

Asociatia Centrul pentru Dezvoltare Comunitara Durabila
Calea Craiovei, 71
RO-207290 Giubega

SRBIJA

Foundation Tempus
Zabljacka 12
11000 Belgrade Serbia

SLOVAŠKA

National Institute of Education and Youth
Halova 6
SK-851 01 Bratislava

SLOVENIJA

Urad Republike Slovenije za mladino
Masarykova 16
SI-1000 Ljubljana

ŠPANIJA

Instituto de la Juventud de Espana Spanish Institute for Youth
C/ Jose Ortega y Gasset 71
ES-28006 Madrid

ŠVEDSKA

Swedish Agency for Youth and Civil Society
Myndigheten for ungdoms- och civilsamhallesfragor
Liedbergsgatan 4
Box 206
SE-351 05 Vaxjo

TURČIJA

Ministry of Youth and Sports of Republic of Turkiye
General Directorate of Education, Research and Coordination
Ornek Mahallesi Orug Reis Caddesi No:13 Altindag TR-06090
Ankara

Stiki z EU

OSEBNO

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih središč Europe Direct.

Naslov vam najbližjega središča najdete na spletu

(european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

PO TELEFONU ALI ELEKTRONSKI POŠTI

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji.

S to službo lahko stopite v stik:

- na brezplačni telefonski številki: 00 800 6 7 8 9 10 11
(nekateri ponudniki lahko te klice zaračunajo),
- na standardni številki: +32 22999696, ali
- prek obrazca: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Kje najdete informacije o EU

PO SPLETU

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletni strani Europa:

(europa.eu).

PUBLIKACIJE EU

Publikacije EU si lahko ogledate ali naročite na: op.europa.eu/en/publications.

Več publikacij lahko dobite tako, da se obrnete na Europe Direct ali na svoj lokalni dokumentacijski center (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

ZAKONODAJA EU IN POVEZANI DOKUMENTI

Dostop do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1951 v vseh uradnih jezikovnih različicah, je na voljo na spletni strani EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

ODPRTI PODATKI IZ EU

Portal data.europa.eu omogoča dostop do odprtih zbirk podatkov institucij, organov in agencij EU. Te lahko brezplačno prenesete in ponovno uporabite v komercialne in nekomercialne namene. Portal omogoča tudi dostop do številnih zbirk podatkov iz evropskih držav.

Publications Office
of the European Union

ISBN 978-92-9488-990-4
DOI: 10.2797/0810319